Eläinten hyvinvointikorvaus

Sitoumusehdot 2019

Sisällysluettelo

Sitoumusehtojen noudattaminen **4**

1. Uutta vuonna 2019 (vahvistettavat muutosesitykset) **5**

2. Eläinten hyvinvointikorvaukseen sitoutuminen **6**

3. Täydentävät ehdot **8**

4. Eläinsuojelulainsäädännön vähimmäistaso eläinten hyvinvointikorvauksessa **9**

5. Sitoumukseen vaadittavat vähimmäiseläinmäärät **10**

6. Eläinten merkintä ja rekisteröinti **11**

7. Tilakohtaisten toimenpiteiden valinta **13**

8. Toimenpiteistä luopuminen **14**

9. Toimenpiteiden korvaustasot **15**

10. Eläinten hyvinvointikorvauksen määräytyminen ja maksaminen **16**

11. Sitoumuksen siirtäminen ja sitoumuksesta luopuminen **18**

12. Ylivoimainen este **19**

13. Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumuksen ja maksun epääminen **20**

14. Korvauksensaajan ilmoitusvelvollisuus ja asiakirjojen säilyttäminen **21**

15. Tilakohtaiset toimenpiteet nautatilalle **22**

16. Tilakohtaiset toimenpiteet sikatilalle **28**

17. Tilakohtaiset toimenpiteet lammas- ja vuohitilalle **32**

18. Tilakohtaiset toimenpiteet siipikarjatilalle **36**

19. Valvonta ja seuraamukset **40**

20. Tukien julkisuus **42**

21. Määritelmät **43**

22. Lukuohjeet ja tulostus **45**

23. Julkaisun tiedot **46**

24. Julkaisun jälkeen tulleet muutokset **47**

Liite 1. Eläinten hyvinvointikorvauksen eläinryhmät **48**

Liite 2. Eläinten hyvinvointikorvauksen vähimmäistasot toimenpiteittäin **49**

Liite 3. Eläinten hyvinvointikorvausta koskevat säädökset **71**

Sitoumusehtojen noudattaminen

Näitä eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumusehtoja on noudatettava 1.1.2019 lukien.

Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumusehdot 2019 perustuvat osittain Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 muutoksista sekä eläinten hyvinvointikorvauksesta annettujen valtioneuvoston asetukseen 121/2015 ja maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 117/2015 muutoksista tehtyihin esityksiin. Muutosten hyväksymisestä tiedotetetaan erikseen tämän julkaisun etusivulla.

1. Uutta vuonna 2019 (vahvistettavat muutosesitykset)

Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumuskausi on kalenterivuosi. Vuonna 2019 sitoumus tehdään ajalle 1.1.2019 – 31.12.2019, jona aikana valittujen toimenpiteiden tukiehtoja on noudatettava.

Toimenpide 2.5. Vieroitettujen porsaiden, nuorten siitossikojen ja lihasikojen karsinoiden kuivittaminen: lisätty "runsas kuivitus" vaihtoehtona kaikille eläinryhmille (lihasikojen lisäksi myös porsaille ja nuorille siitossioille)

Joihinkin toimenpiteisiin liittyviin pohjalainsäädännön vähimmäisvaatimuksiin on tullut muutoksia vuoteen 2018 verrattuna. Lista muuttuneista kohdista: Vähimmäistasot 2019[1]. Muutokset liityvät seuraaviin toimenpiteisiin:

1.1. Nautojen ruokinta ja hoito

1.2. Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

1.5. Nautojen sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

2.8. Sikojen sairas- ja hoitokarsinat

3.1. Lampaiden ja vuohien ruokinta

3.3. Lampaiden ja vuohien hoito

Määritelmät:

26) Läpi vuoden ulkona kasvatettavilla naudoilla tarkoitetaan ylämaankarja-, biisoni-, **galloway tai texas longhorn** – rotuihin kuuluvia eläimiä.

Aktiiviviljelijä:

Lakimuutoksen myötä aktiiviviljelijäkäsitteen niin sanottua kieltolistaa ei enää sovelleta vuodesta 2019 alkaen. Muutoksen myötä EU:n suoria tukia tai ohjelmaperusteisia korvauksia hakevalta viljelijältä ei enää tarkasteta kieltolistalla olevien toimintojen hallinnointia.

[1] http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelija/Sivut/Elainten-hyvinvointikorvauksen-sitoumusehdot.aspx

2. Eläinten hyvinvointikorvaukseen sitoutuminen

Sitoumuksen ja maksun hakeminen

Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumusta ja maksua vuodelle 2019 haetaan sähköisesti Vipu-palvelussa 31.1.2019 mennessä. Sitoumusta ja maksua on mahdollista hakea myös paperilomakkeella, jolloin lomake 472 on toimitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Sika- ja siipikarjatilat ilmoittavat sitoumusta hakiessaan 31.1.2019 mennessä haetun eläinmäärän, jota ei ole enää mahdollisuus korottaa eläinmääräilmoituksessa, vaikka vuoden 2019 toteutunut eläinmäärä olisi suurempi.

Eläinmääräilmoitus

Korvauksenhakijan on ilmoitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle sika- ja siipikarjatilojen vuoden 2019 toteutuneet eläinmäärät 17.2.2020 mennessä eläinmääräilmoituksella Vipu-palvelussa tai lomakkeella 461. Nämä ilmoitetut eläinmäärät ovat lopullisen korvauksen laskennan perusteena kuitenkin siten, että korvaus maksetaan korkeintaan sen eläinmäärän mukaan, mitä hakija on ilmoittanut sitoumuksen hakemisen yhteydessä. Lue lisää luvusta 10.[2]

Nauta-, lammas- ja vuohitilojen eläinmäärät hallinto saa suoraan eläinrekistereistä.

Hakemuksen myöhästyminen

Jos hakemus on jätetty viimeisen hakupäivän jälkeen, maksua vähennetään 1 % jokaista myöhästynyttä työpäivää kohden. Työpäivällä tarkoitetaan arkipäiviä lukuun ottamatta lauantaita. Hakemus hylätään kokonaan, jos hakemus myöhästyy yli 25 kalenteripäivää. Kalenteripäiviin luetaan mukaan sekä arkiettä pyhäpäivät. Hakemuksella tarkoitetaan sitoumuksen haun ja maksun (lomake 472) lisäksi myös sika- ja siipikarjatiloja koskevaa eläinmääräilmoitusta (461). Siipikarjan teuraseräraporttien myöhässä jättäminen ei aiheuta myöhästymisseuraamuksia mutta korvausta ei makseta ennen kuin raportit on toimitettu.

Viljelijä ja maatila

Viljelijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä, oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden muodostamaa ryhmää, joka omistaa maatilan tai hallitsee maatilaa ja joka harjoittaa maataloustoimintaa. Viljelijän maatilalla on oltava viranomaisen antama maaseutuelinkeinorekisterin tilatunnus (tiltu). Maatilalla tarkoitetaan kaikkia viljelijän johtamia, saman jäsenvaltion alueella sijaitsevia maataloustoimintaan käytettäviä yksiköitä. Viljelijän on oltava aktiiviviljelijä.

Hakijan ikä

Sitoumuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että hakijana oleva luonnollinen henkilö tai hänen puolisonsa on sitoumuksen antamista edeltävän vuoden joulukuun 31 päivänä vähintään 18-vuotias eli vuonna 2019 sitoutuvan hakijan tai hänen puolisonsa tulee olla syntynyt viimeistään 31.12.2000. Puolisolla tarkoitetaan hakijan aviopuolisoa tai tämän kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa elä-

[2] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38133

vää henkilöä. Avioliitonomaisilla olosuhteilla tarkoitetaan yhteisessä taloudessa avioliittoa solmimatta jatkuvasti eläneitä henkilöitä, jotka ovat aikaisemmin olleet keskenään avioliitossa tai joilla on tai on ollut yhteinen lapsi.

Alle 18-vuotiaan antama sitoumus voidaan kuitenkin hyväksyä siinä tapauksessa, jos hakija on solminut avioliiton, henkilö harjoittaa maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä.

Jos maa- ja puutarhataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, korvauksen myöntämisen edellytyksenä on, että vähintään yksi viljelijä, yhteisön jäsen, osakas tai yhtiömies täyttää ikää koskevan vaatimuksen.

3. Täydentävät ehdot

Eläinten hyvinvointikorvauksen myöntämisen ehtona on täydentävien ehtojen noudattaminen. Täydentävien ehtojen vaatimukset on selvitetty tarkemmin Täydentävien ehtojen oppaassa[3], joka on luettavissa Mavi.fi –sivulla (mavi.fi -> oppaat ja lomakkeet -> viljelijä -> täydentävien ehtojen oppaat[4]). Viljelijä sitoutuu noudattamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Täydentävät ehdot muodostuvat lakisääteisistä hoitovaatimuksista (EU:n ja kansallinen lainsäädäntö) sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista. Jos täydentävien ehtojen noudattamisessa havaitaan rikkeitä, seuraamuksia aiheutuu myös eläinten hyvinvointikorvaukseen.

[3]https://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/41/cover
[4]http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelija/Sivut/Taydentavien-ehtojen-oppaat.aspx

4. Eläinsuojelulainsäädännön vähimmäistaso eläinten hyvinvointikorvauksessa

Eläinten hyvinvointikorvausta maksetaan vain eläinsuojelulainsäädännön ylittäville toimille. Sen tähden eläinsuojelusäädökset ovat kunkin toimenpiteen pohjatasona, joiden noudattamatta jättäminen on vakavampi puute kuin vain eläinsuojelulainsäädännön ylittävän osan eläinten hyvinvointikorvauksen tukiehdon puute.

Maksettavaa tukea vähennetään enemmän, jos tukiehtojen lisäksi toimenpiteen perusteena olevaa eläinsuojelulainsäädännön vähimmäistasoa ei ole noudatettu. Vähimmäistasojen säädökset on kerrottu kokonaisuudessaan liitteessä 2[5] ja niihin on viittaukset sitoumusehdoissa jokaisen toimenpiteen kohdalla.

[5] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

5. Sitoumukseen vaadittavat vähimmäiseläinmäärät

Eläinten hyvinvointikorvauksen hakijalla on oltava hallinnassaan **keskimäärin** vuoden aikana vähintään taulukon 1 mukainen eläinmäärä sitoumukseen oikeuttavaa eläinlajia. Sitoumukseen kuuluvan eläinlajin eläimiä tulee olla hallinnassa joka päivä, pois lukien tuotantosuuntaan kuuluvat tuotantotauot. Eläinyksiköiden laskentaa kuvataan eläinlajeittain kappaleessa 10.[6]

Eläinlaji	Vaaditut eläinyksiköt (ey)	Eläinlaji	Vaaditut eläinyksiköt (ey)
Naudat	15	Broilerit	70 (10 000 kpl)
Siat	15	Muniva kana	14 (1000 kpl)
Lampaat	5	Kalkkunat	60 (2000 kpl)
Vuohet	5		

Kuva 1: ***Taulukko 1. Eläinten hyvinvointikorvaussitoumuksen vähimmäiseläinmäärät***

Valittujen toimenpiteiden sitoumusehtojen toteuttaminen on aloitettava 1.1.2019. Viljelijältä ei edellytetä tietyn vähimmäispelto-alan tai muun alan hallintaa. Sitoumus koskee kaikkia hakijan tilatunnuksella olevia valitun eläinlajin eläimiä. Lampaiden ja vuohien valituja toimenpiteitä on noudatettava eläinmäärästä riippumatta sekä lampailla että vuohilla, mikäli tilalla on molempia eläinlajeja.

Tukihakemuksen eläinten on oltava rekisteröityinä sen tilatunnuksen hallintaan, jota viljelijä käyttää korvausta hakiessaan, ei asiakastunnuksen tai viljelijällä mahdollisesti olevan toisen tilatunnuksen hallintaan. Asiakastunnuksen tai väärän tilatunnuksen hallinnassa olevista eläimistä ei myönnetä tukea.

Mikäli toimenpidettä ei voi toteuttaa kaikissa rakennuksissa, joissa toimenpiteeseen kuuluvia eläimiä on, sitä ei voi valita. Valitun toimenpiteen ehtoja on toteutettava myös hakijan tilatunnuksella olevilla tilan ulkopuolelle sijoitetuilla eläimillä.

[6] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38133

6. Eläinten merkintä ja rekisteröinti

Eläinten hyvinvointikorvauksen edellytyksenä on eläinten merkintä- ja rekisteröintisäädösten noudattaminen. Voimassaolevat säädökset ja ohjeet löytyvät Elintarviketurvallisuusviraston Evira internetsivuilta (www.evira.fi)[7]. Toimenpiteessä tukikelpoinen tai mahdollisesti tukivuoden aikana tukikelpoinen eläin (nauta, lammas, vuohi) hylätään valvonnassa, jos sen merkinnän tai rekisteröinnin tiedot ovat virheelliset. Kaikilla hyvinvointikorvauksen eläinlajeilla eläinluetteloa on pidettävä ajan tasalla joko paperisella lomakkeella tai sähköisessä muodossa. Siipikarjalla on pidettävä eläinkirjanpitoa.

Nautaeläinten merkitsemis- ja rekisteröintiopas, Lampaiden ja vuohien merkitsemis- ja rekisteröintiopas sekä Sikojen merkitsemis- ja rekisteröintiopas ovat tulostettavissa Eviran internetsivuilta[8]. Naudan, lampaan ja vuohen on oltava joko eläinrekisteriin ilmoitetussa pitopaikassa tai korvauksenhakijan hallinnassa olevassa pitopaikassa.

Naudat:

- Kaikki tilan eläimet on rekisteröitävä tilatunnukselle nautarekisteriin ja tiedot on pidettävä ajan tasalla.
- Nautarekisteriin on ilmoitettava eläinten tapahtumat, mm. syntymät, ostot, poistot ja siirrot, viimeistään 7. päivänä tapahtumasta. Eläintä ei saa siirtää pois syntymäpitopaikasta ennen rekisteröintiä.
- Tilalla on pidettävä ajantasaista pitopaikkakohtaista nautaeläinluetteloa. Tiedot on merkittävä nautaeläinluetteloon viimeistään 3. päivänä tapahtumasta. Erillistä nautaeläinluetteloa ei tarvitse ylläpitää, jos tekee tapahtumailmoitukset sähköisesti 7 päivän kuluessa suoraan nautarekisteriin.
- Naudat on korvamerkittävä viimeistään 20 päivän iässä. Eläin on kuitenkin merkittävä aiemmin, jos se siirretään pois syntymäpitopaikastaan.

Lampaat ja vuohet:

- Lammas- ja vuohirekisteriin on ilmoitettava eläinten tapahtumat, mm. poistot, ostot ja siirrot, viimeistään 7. päivänä tapahtumasta.
- Syntynyt eläin on rekisteröitävä viimeistään 6 kuukauden iässä.
- Ennen rekisteröintiä ja merkintää eläintä ei saa siirtää pois syntymäpitopaikasta.
- Emän poikimisilmoitus on tehtävä viimeistään 6 kuukauden kuluessa eläimen syntymästä. Kuitenkin 1.8.2019 jälkeen tehtävät ilmoitukset on tehtävä tammikuun 2020 loppuun mennessä, jotta karitsat ja kilit voidaan huomioida vuoden 2019 hyvinvointikorvauksen eläinmäärien laskennassa. .
- Tilalla on pidettävä ajantasaista pitopaikkakohtaista eläinluetteloa. Tiedot on merkittävä eläinluetteloon viimeistään 3. päivänä tapahtumasta. Erillistä eläinluetteloa ei tarvitse ylläpitää, jos tekee tapahtumailmoitukset sähköisesti 7 päivän kuluessa suoraan lammas-

[7] https://www.evira.fi/elaimet/elainsuojelu-ja-elainten-pito/merkitseminen-ja-rekisterointi/
[8] https://www.evira.fi/elaimet/elainsuojelu-ja-elainten-pito/merkitseminen-ja-rekisterointi/

ja vuohirekisteriin.

Siat:

- Sioista on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa pitopaikoittain.
- Sikojen kuukauden 1. päivien eläinmääräilmoitukset on tehtävä sikarekisteriin vähintään kolme kertaa vuodessa; toukokuussa (tammi – huhtikuu), syyskuussa (touko-elokuu) ja seuraavan vuoden tammikuussa (syys-joulukuu).

Siipikarja:

- Siipikarjasta on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa pitopaikoittain.

7. Tilakohtaisten toimenpiteiden valinta

Jokaisen eläinlajin toimenpiteiden valinnassa on rajoituksia. Rajoitukset on mainittu eläinlajin toimenpiteiden kohdalla kappaleissa 15-18[9]. Mikäli tilalla on tai tilalle tulee luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus, siitä aiheutuu myös rajoituksia toimenpiteiden valintaan.

Viljelijä voi valita haluamansa määrän toimenpiteitä sitoumuksen kohteena olevalle eläinlajille mikäli toimenpide soveltuu maatilan tuotantorakenteeseen sekä sen teknisiin järjestelyihin.

Viljelijä voi sitoutua noudattamaan toimenpiteitä yhden tai usean eläinlajin osalta.

[9] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38138

8. Toimenpiteistä luopuminen

Viljelijän on luovuttava valitsemastaan toimenpiteestä ja palautettava siitä maksettu hyvinvointikorvaus, jos:

- Sitoumuskauden aikana siitä maatilan kotieläintuotannosta luovutaan, jota koskien toimenpide on valittu.
- Maatilalla harjoitetun eläintuotannon olosuhteissa tapahtuu sellainen muutos, ettei valitun toimenpiteen mukaisia ehtoja enää voida toteuttaa, esimerkiksi siirtyminen luonnonmukaiseen kotieläintuotantoon.
- Tilan eläinmäärä vähenee pysyvästi alle keskimääräisen vähimmäiseläinmäärän (taulukko 1).[10]

Jos viljelijä on valinnut tuotantosuuntaansa sopimattoman toimenpiteen, toimenpiteestä on luovuttava sitoumuskauden aikana. Toimenpiteestä luovuttaessa ei korvausta makseta ja viljelijälle sitoumuskaudelta mahdollisesti jo maksettu korvaus peritään takaisin.

Esimerkki: Viljelijä on valinnut toimenpiteen 1.3b Vähintään 12 kuukauden ikäisten urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen. Tila kuitenkin laittaa sonnivasikat välitykseen ja luopuu sonnien pidosta sitoumusvuoden aikana ja jatkaa lypsylehmien pitoa. Tukea ei voida maksaa toimenpiteestä 1.3b.

[10] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38128

9. Toimenpiteiden korvaustasot

Eläinten hyvinvointikorvauksen määrä (€/ey) perustuu toimenpiteen tilalle aiheuttamiin laskennallisiin kustannuksiin tai tulonmenetyksiin. Korvausmäärät on esitetty taulukoissa 2a, 2b, 2c ja 2d.

Nautojen toimenpiteet	Korvaus € / ey
1.1 Nautojen ruokinta ja hoito	11
1.2a Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen I	439
1.2b Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen II	292
1.2c Emolehmien vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen	234
1.3a Vähintään kuuden kuukauden ikäisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen	43
1.3b Vähintään 12 kuukauden ikäisten urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen	126
1.4a Nautojen laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella	49
1.4b Nautojen pitkäaikaisempi laidunnus laidunkaudella	24
1.5a Lypsylehmien ja emolehmien sairas-, hoito- ja poikimakarsinat	18
1.5b Nautojen sairas-, hoito- ja poikimakarsinat	15

Kuva 2: Kuva 2a: Tilakohtaiset toimenpiteet nautatilalle.

Sikojen toimenpiteet	Korvaus €/ey
2.1 Sikojen ruokinta ja hoito	7
2.2 Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilu	33
2.3 Emakoiden ja ensikoiden pito-olosuhteiden parantaminen	38
2.4 Emakoiden ja ensikoiden porsimisolosuhteiden parantaminen	349
2.5 Vieroitettujen porsaiden ja lihasikojen karsinoiden kuivittaminen	59
2.6 Karjuporsaiden kivunlievitys ennen ja jälkeen kirurgisen kastraation	27
2.7 Sikojen virikkeet	13
2.8 Sikojen sairas- ja hoitokarsinat	19

Kuva 3: Kuva 2b. Tilakohtaiset toimenpiteet sikatilalle

Lampaiden ja vuohien toimenpiteet	Korvaus €/ey
3.1 Lampaiden ja vuohien ruokinta	10
3.2 Lampaiden ja vuohien pito-olosuhteiden parantaminen	55
3.3 Lampaiden ja vuohien hoito (korvaus lampaille/vuohille)	51 €/33 €
3.4a Lampaiden ja vuohien laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella	33
3.4b Lampaiden ja vuohien pitkäaikaisempi laidunnus laidunkaudella	8

Kuva 4: Taulukko 2c. Tilakohtaiset toimenpiteet lammas- ja vuohitilalle

Siipikarjan toimenpiteet	Korvaus €/ey
4.1 Siipikarjan ruokinta ja hoito	8
4.2 Broilereiden ja kalkkunoiden pito-olosuhteiden parantaminen	10
4.3 Munintakanalan ilmanlaadun parantaminen	5
4.4 Siipikarjan virikkeet	7
4.5 Tasot, rampit ja orret (korvaus kanoille, kalkkunoille, broilereille)	11 € / 14 € / 34 €

Kuva 5: Kuva 2d. Tilakohtaiset toimenpiteet siipikarjatilalle

10. Eläinten hyvinvointikorvauksen määräytyminen ja maksaminen

Eläinten hyvinvointikorvaus maksetaan eläinryhmittäin laskettujen eläinyksiköiden perusteella (taulukko 3 ja Liite 1[11].).

Naudat, lampaat ja vuohet

Hyvinvointikorvaus maksetaan nauta-, lammas- ja vuohitiloille toimenpidekohtaisesti **eläinrekistereistä kertyvien tukikelpoisuuspäivien perusteella** laskettavan keskimääräisen eläinryhmittäisen eläinmäärän perusteella.

Siat

Sitoumuksen hakemisen yhteydessä viljelijä ilmoittaa sikojen arvioidut eläinmäärät. Sikojen eläinyksikköjen määrää laskettaessa jätetään keskimääräisten eläinyksikkömäärien laskennasta pois ne kaksi kuukautta, jolloin eläinryhmän eläinmäärä on ollut pienin.

Sikatiloilla eläinryhminä käytetään sikarekisterin mukaisia ryhmiä: porsas (0–3 kk), lihasika (yli 3– alle 8 kk), nuori siitossika (yli 3– alle 8 kk), emakko (väh. 8 kk), karju (väh. 8 kk).

Toteutuneet eläinmäärät on ilmoitettava eläinmääräilmoituksessa 17.2.2020 mennessä Vipu-palvelussa tai lomakkeella 461.

Korvaus maksetaan kuitenkin korkeintaan sitoumuksen hakemisen yhteydessä ilmoitetun eläinmäärän mukaan.

Siipikarja

Sitoumuksen hakemisen yhteydessä viljelijä ilmoittaa siipikarjan arvioidut eläinmäärät. Eläinyksikköjen määrän laskennassa käytetään pidetyn eläinkirjanpidon mukaista kunkin kalenterikuukauden ensimmäisen päivän todellista eläinryhmittäistä määrää. Broilereiden laskennassa käytetään kuitenkin kunkin kalenterikuukauden ensimmäisen ja viidennen päivän välistä korkeinta vähintään yhden vuorokauden ajan pidettyä todellista eläinmäärää. Määrää laskettaessa jätetään keskimääräisten eläinyksikkömäärien laskennasta pois ne neljä kuukautta, jolloin eläinryhmän eläinmäärä on ollut pienin.

Teurastetun siipikarjan eläinmäärän laskenta kuvataan siihen liittyvässä toimenpiteessä 4.2. kappaleessa 18[12].

Siipikarjalla eläinryhmät ovat: broilerit, munivat kanat (ei poikastuotanto), kalkkunat, teurastetut broilerit ja teurastetut kalkkunat.

Toteutuneet eläinmäärät on ilmoitettava eläinmääräilmoituksessa 17.2.2020 mennessä Vipu-palvelussa tai lomakkeella 461.

Korvaus maksetaan kuitenkin korkeintaan sitoumuksen hakemisen yhteydessä ilmoitetun eläinmäärän mukaan.

Korvauksen määrä

Korvaus lasketaan taulukossa 2[13] olevien toimenpiteiden euromäärien ja taulukossa 3 esitettyjen eläinyksikkökertoimien perusteella. Vuoden 2019 hyvinvointikorvaus maksetaan

[11] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38148
[12] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38141
[13] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38132

kahdessa erässä. Viljelijälle maksettavan hyvinvointikorvauksen määrän sitoumusvuodelta on oltava vähintään 100 euroa, jotta korvaus voidaan maksaa.

Eläinlaji	Eläinyksikköä (ey)
Sonnit, lehmät ja muut yli 2-vuotiaat nautaeläimet	1,0
Vähintään 6 kk ja enintään 2 vuoden ikäiset naudat	0,6
Alle 6 kuukauden ikäiset nautaeläimet	0,4
Lampaat ja vuohet (yli 1 v)	0,2
Karitsat ja kilit (yli 3 kk)	0,06
Emakot	0,5
Muut siat	0,3
Munivat kanat	0,014
Broilerit	0,007
Kalkkunat	0,03

Kuva 6: Taulukko 3. Eläinyksikkökertoimet

Korvauksen maksun toimenpidekohtainen eläinyksikkömäärä lasketaan ainoastaan toimenpiteeseen kuuluvista eläimistä. Vähimmäiseläinmäärän täyttymistä ei tarkastella toimenpiteittäin.

Esimerkki: Maitotilalla on 70 lehmää ja nuorkarjaa, keskimäärin 100 ey. Tila kasvattaa itse vain uudistukseen tarvittavat lehmävasikat 25 kpl ja muut vasikat menevät välitykseen. Nautarekisterin mukaan tilalla on sitoumusvuoden aikana keskimäärin 15 kpl alle 6 kuukauden ikäisiä vasikoita. Näistä kertyy 0,4 ey x 15 kpl = 6 eläinyksikköä. Tila on valinnut toimenpiteen 1.2a (vasikoiden pitoolosuhteiden parantaminen). Tilalle maksetaan toimenpiteestä korvausta 6 ey x 439 €/ey = 2634 €.

Jos tila valitsee toimenpiteen 1.4b (Nautojen pitkäaikaisempi laidunnus laidunkaudella), joka koskee vähintään 6 kuukauden ikäisiä nautoja, tilalle maksetaan hyvinvointikorvausta 94 ey x 24 €/ey = 2256 €.

11. Sitoumuksen siirtäminen ja sitoumuksesta luopuminen

Koko tilan hallinnan siirto ja sitoumuksen siirtäminen

Koko tilan hallinnan siirrolla tarkoitetaan tilannetta, jossa tilan kaikki eläimet, omistuksessa oleva peltoala ja tuotantorakennukset siirtyvät yhdelle uudelle haltijalle. Koko tilan hallinnan siirrot kannattaa toteuttaa aina, kun se on mahdollista, alkuvuonna eli ennen tukivuoden ensimmäisten maksujen alkamista. Jos luopuja ja jatkaja haluavat, että eläinten hyvinvointikorvaus maksetaan jatkajalle, hallinnan siirto on tehtävä viimeistään 31.8.2019. Hallinnan siirtoa koskevat selvitykset sekä lomake 156 Ilmoitus koko tilan hallinnan siirrosta on toimitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 15 työpäivän kuluessa koko tilan hallinnan siirrosta, kuitenkin viimeistään 20.9.2019, jos hakemus halutaan siirtää jatkajalle.

Maatilojen yhdistämisellä tarkoitetaan tilannetta, jossa koko tila siirtyy toisen tilan haltuun oston tai vuokrauksen kautta. Laajenevan tilan tilatunnus säilyy yleensä entisellään ja lopettavan tilan tilatunnus passivoidaan käytöstä. Maatilojen yhdistämisellä voidaan myös tarkoittaa tilannetta, jossa kaksi tai useampi tila muodostaa maatalouden harjoittamista varten esimerkiksi maatalousyhtymän.

Sitoumus voidaan siirtää koko tilan hallinnan siirrossa tilan jatkajalle. Tällöin sitoumuksen siirtoa on haettava 15 työpäivän kuluessa (lomake 473) siirron kohteena olevan tilan omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä. Tilaa jatkava viljelijä voi jatkaa sitoumusta joko kaikkien tai joidenkin toimenpiteiden osalta. Jos toimenpiteitä ei jatketa, korvaus peritään takaisin niiden toimenpiteiden osalta, joita ei jatketa.

Sitoumuksesta luopuminen

Sitoumuksesta on mahdollista luopua, jos tilalla on hyväksytty ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde (kappale 12)[14]. Tällöin korvaus voidaan maksaa ajanjaksolta, jolla toimenpiteitä on toteutettu sitoumuskauden alusta ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen alkamiseen saakka.

Jos sitoumuksesta tai yksittäisestä toimenpiteestä luovutaan muusta kuin ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta johtuvasta syystä, haettu korvaus jätetään maksamatta tai peritään takaisin. Tällöin tulevina sitoumuskausina sitoumus voidaan jättää hyväksymättä, jos viljelijä on kesken sitoumuskauden luopunut vastaavasta sitoumuksesta eikä luopumisesta ole kulunut kahta vuotta.

[14] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38135

12. Ylivoimainen este

Voit saada eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumuksen kokonaan tai osittain, vaikka et ole voinut toimittaa korvaushakemusta (lomake 472) tai eläinmääräilmoitusta (lomake 461) määräajassa tai muuten täyttää velvollisuuksiasi ylivoimaisen esteen (force majeure) tai poikkeuksellisen olosuhteen vuoksi. Ylivoimaisen esteen ja poikkeuksellinen olosuhteen tulkinnassa noudatetaan EU-säädöksiä.

EU-säädösten mukaan ylivoimaisiksi esteiksi tai poikkeukselliseksi olosuhteeksi voidaan hyväksyä tapauskohtaisesti muun muassa seuraavat ennustamattomat tapahtumat:

- tuensaajan kuolema
- tuensaajan pitkäaikainen kyvyttömyys harjoittaa ammattiaan
- tilaan merkittävällä tavalla vaikuttava ankara luonnonmullistus
- eläinkulkutauti tai kasvitauti, joka vahingoittaa viljelijän koko karjaa tai osaa siitä, tai vastaavasti viljelykasveja
- koko tilan tai sen merkittävän osan pakkolunastus, jos kyseinen pakkolunastus ei ollut ennakoitavissa hakemuksen jättöpäivänä.

Ylivoimaisen esteen soveltaminen on mahdollista sähköisesti toimitettujen hakemusten osalta silloin, jos kyseessä on tavallisesti epänormaali tai ennustamaton tapahtuma, joka aiheutuu sinusta riippumattomasta syystä ja jonka seurauksia et olisi pystynyt välttämään riittävästä varovaisuudesta huolimatta.
Ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde voi aiheuttaa sen, että eläinten hyvinvointikorvausta ei makseta kokonaisuudessaan. Ylivoimaisen esteen ja poikkeuksellisen olosuhteen tilanteessa korvausta ei makseta ajalta, jolloin toimenpidettä ei toteuteta.

On mahdollista, että ylivoimainen este tai poikkeukselliset olosuhteet kestävät vain osan aikaa sitoumusvuodesta. Toimenpiteiden toteuttamista tulee jatkaa ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisten olosuhteiden päättymisen jälkeen, ellei sitoumuksesta ole luovuttu.

Ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta on ilmoitettava kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Toimita tiedot ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta ja siihen liittyvistä todisteista kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 15 työpäivän kuluessa siitä, kun niiden toimittaminen on mahdollista. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen päättää tapauskohtaisesti, onko kysymyksessä ollut ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde. Myös ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen päättymisestä on ilmoitettava kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

13. Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumuksen ja maksun epääminen

Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä tai korvaus myöntämättä, jos korvauksen saamiseksi olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta. Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä myös, jos hakija on aikaisemmin kesken sitoumuskauden luopunut vastaavasta sitoumuksesta eikä luopumisesta ole kulunut kahta vuotta.

Jos viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu rangaistukseen eläinsuojelurikoksesta, törkeästä eläinsuojelurikoksesta tai lievästä eläinsuojelurikoksesta tai viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu rangaistukseen eläinsuojelurikkomuksesta sekä samalla määrätty eläintenpitokieltoon, eläinten hyvinvointikorvausta ei myönnetä eikä makseta kyseisen eläinlajin osalta siltä sitoumusvuodelta, jonka aikana teko on valvonnassa todettu.

Jos viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu eläintenpitokieltoon, eläinten hyvinvointikorvausta ei myönnetä eikä makseta kiellon kohteena olevasta eläinlajista eläintenpitokieltoajalta eikä tekovuoden ja lainvoimaisen tuomion antamisen väliseltä ajalta.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen on keskeytettävä eläinten hyvinvointikorvauksen maksatus kyseessä olevan eläinlajin osalta jos eläinsuojelurikosta, törkeää eläinsuojelurikosta, lievää eläinsuojelurikosta tai eläinsuojelurikkomusta koskevassa asiassa on aloitettu syyteharkinta.

14. Korvauksensaajan ilmoitusvelvollisuus ja asiakirjojen säilyttäminen

Korvauksensaaja on velvollinen antamaan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle korvauksen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat oikeat ja riittävät tiedot. Viljelijän tai tämän oikeudenomistajan on viipymättä ja viimeistään 15 työpäivän kuluessa ilmoitettava korvauksen myöntäneelle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle sellaisesta korvauksensaajaa, sitoumusta, maatilaa tai tuettavaa toimintaa koskevasta olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa vaikuttaa korvauksen määrään taikka aiheuttaa korvauksen takaisinperimisen tai lakkauttamisen.

Tässä tarkoitettuja muutoksia ovat esimerkiksi koko tilan myynti tai vuokraus toiselle viljelijälle tai keskimääräisen eläinmäärän väheneminen pysyvästi alle vaaditun vähimmäiseläinmäärän sekä ylivoimainen este ja poikkeuksellinen olosuhde. Samoin ilmoitusvelvollisuus koskee tilanteita, joissa toimenpidettä ei enää toteuteta tai toimenpiteessä ei ole enää eläimiä.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman (2014–2020) toimenpiteitä toteuttava korvauksensaaja sitoutuu ohjelman seurannan ja arvioinnin mahdollistamiseksi toimittamaan pyydettäessä tiedot korvattavan toimenpiteen vaikutuksista.

Eläinten hyvinvointikorvauksen ehtoihin liittyvät asiakirjat, muistiinpanot ja todistukset on säilytettävä vähintään neljän vuoden ajan sitoumuskauden päättymisestä.

15. Tilakohtaiset toimenpiteet nautatilalle

1.1. Nautojen ruokinta ja hoito

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla naudoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan kaikista tilan hallinnassa olevista naudoista.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät liitteestä 2.[15]

Toimenpiteessä vaaditaan seuraavat kirjalliset suunnitelmat:

Ruokintasuunnitelma

Nautojen ruokinnassa on oltava kirjallinen laskelmiin perustuva eläinryhmäkohtainen voimassa oleva ja karkearehun rehuanalyysiin (pois lukien laidun ja olki) perustuva ruokintasuunnitelma, jossa on huomioitu eläinten kasvu, tuotostaso tai tuotantovaihe. Eläimelle sopivaa ravitsemusta voidaan seurata kuntoluokan avulla.Vähintään yhden kuukauden ikäiset vasikat on huomioitava omana kohtanaan nautojen ruokintasuunnitelmassa.

Lypsylehmätiloilla ruokintasuunnitelmassa on otettava huomioon myös eläimen tuotos (mitattava karjan maitomäärät säännöllisesti) eli tilan tulee tehdä tuotosseurantaa.

Lihanaudoille on oltava eläinryhmittäinen ruokintasuunnitelma, jossa on huomioitu tuotantokauden vaihe (ravintoainetarve ja päiväkasvu).

Suunnitelma toimintahäiriöiden varalta

Nautatilalla on oltava toimintahäiriöiden varalta kirjallinen ajan tasalla pidettävä suunnitelma, jossa määritellään ne toimenpiteet, joihin ryhdytään sähkö- tai vesikatkoksen aikana. Jos pitopaikassa on ruokinta-, juotto-, lypsy- tai muu vastaava järjestelmä, josta eläinten hyvinvointi on riippuvainen, suunnitelmaan on sisällyttävä myös kuvaus toimenpiteistä, joihin ryhdytään laitteiston toimintahäiriön aikana.

Ruokinta ja juotto

Kaikilla naudoilla on oltava **jatkuvasti** riittävästi hyvälaatuista vettä. Lisäksi on noudatettava hyvää rehu- ja ruokintahygieniaa. Ruokinta on toteutettava niin, että rehussa ei ole epäpuhtauksia.

Hoito

Nautoja on pidettävä puhtaina. Eri sukupuolta olevia yli kahdeksan kuukauden ikäisiä nautoja, lukuun ottamatta härkiä ja siitossonneja, ei saa pitää samassa karsinassa, jaloittelutarhassa tai laitumella. Enintään 10 kuukauden ikäisiä eri sukupuolta olevia Ylämaankarja-rotuisia nautoja saa pitää samassa karsinassa, jaloittelutarhassa tai laitumella. Lihanautoja ei saa pitää kytkettynä ellei tilapäinen, perusteltu ja hyväksyttävä syy sitä edellytä. Hyväksyttäviä syitä ovat esimerkiksi siemennys ja eläinlääkärin tai sorkkahoitajan hoitokäynti.

Varavoima

Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä ja tähän on oltava myös varajärjestelmä.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat suunnitelmien ja rehuanalyysien kustannukset.

[15] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

1.2. Vasikoiden pito-olosuhteiden parantamisen toimenpiteet

Emolehmätila ei voi valita toimenpidettä 1.2a tai 1.2b.

Tila voi valita seuraavista toimenpiteistä vain yhden.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät liitteestä 2.[16]

1.2 a Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen I (pinta-alavaatimuksilla)

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan alle 6 kuukauden ikäisillä naudoilla. Emolehmätilat eivät voi valita tätä toimenpidettä. Hyvinvointikorvaus maksetaan tilan kaikista alle 6 kk ikäisistä vasikoista.

Ryhmäkarsina

Vähintään kuukauden ikäisiä vasikoita on pidettävä **ryhmäkarsinoissa**, jos ryhmästä erottamiseen ei ole eläinlääketieteellistä tai eläinten vihamieliseen käyttäytymiseen liittyvää syytä. Ryhmästä erotetun vasikan on säilytettävä näköyhteys muihin nautoihin. Vasikka on sijoitettava takaisin ryhmäkarsinaan, kun ryhmästä erottamiseen ei enää ole syytä.

Jos vasikat ja lehmät ovat samassa karsinassa, vasikoiden omassa käytössä tulee olla taulukon mukaiset alat (esim. aidattu vasikkapiilo, jonne lehmät eivät pääse).

Vasikoiden ryhmäkarsinan pinta-alavaatimukset on esitetty taulukossa 4.

Vasikan ikä (kk)	pinta-ala (m^2/eläin)	josta kiinteäpohjaista alaa (m^2/eläin)
1-3	1,8	0,9
3-6	2,25	1,1

Kuva 7: ***Taulukko 4. Vasikoiden ryhmäkarsinan pinta-alavaatimukset***

Ryhmäkarsinassa makuualueen on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä.

Hoito

Jos vasikka **nupoutetaan**, sarven aiheen tuhoamisen saa ammatitaitoinen henkilö tehdä ainoastaan käyttämällä asianmukaista rauhoitusta, puudutusta ja kivunlievitystä, jonka eläinlääkäri antaa nupoutuksen yhteydessä.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet, lisätyö ja eläinlääkärin palkkiot.

1.2 b Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen II (ilman pinta-alavaatimusta)

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan alle 6 kuukauden ikäisillä naudoilla. Emolehmätilat eivät voi valita tätä toimenpidettä. Hyvinvointikorvaus maksetaan tilan kaikista alle 6 kk ikäisistä vasikoista. Tilan on kuitenkin noudatettava peruslainsäädännön ryhmäkarsinan tilavaatimuksia (1,5 -1,8 m2 / vasikka). Tarkista tilavaatimus liitteestä 2.[17]

Ryhmäkarsina

Vähintään kuukauden ikäisiä vasikoita on pidettävä **ryhmäkarsinoissa**, jos ryhmästä erottamiseen ei ole eläinlääketieteellistä tai eläinten vihamieliseen käyttäytymiseen liittyvää syytä. Ryhmästä erotetun vasikan on säilytettävä näköyhteys muihin nautoihin. Vasikka on sijoitettava takaisin ryhmäkarsinaan, kun ryhmästä erottamiseen ei enää ole syytä.

[16] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149
[17] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

Ryhmäkarsinassa makuualueen on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä.

Hoito

Jos vasikka **nupoutetaan**, sarven aiheen tuhoamisen saa tehdä ainoastaan käyttämällä asianmukaista rauhoitusta, puudutusta ja kivunlievitystä, jonka eläinlääkäri antaa nupoutuksen yhteydessä.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet, lisätyö, tulonmenetykset eläinmäärää vähennettäessä sekä eläinlääkärin palkkiot.

1.2 c Emolehmätilojen vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava emolehmätilan kaikilla alle 6 kuukauden ikäisillä vasikoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan tilan kaikista alle 6 kk ikäisistä vasikoista.

Ryhmäkarsina

Emolla ja vasikalla on oltava käytettävissä yhteensä vähintään 10 m2 ryhmäkarsinassa vieroitukseen saakka. Pinta-alaan voi sisältyä lantakäytävä, vasikkapiilo ja emojen makuuparret.

Makuuparsipihatossa vasikoiden käytettävissä on oltava makuupaikkoja niin paljon, että vasikat eivät joudu makaaman lantakäytävällä tai emojen kanssa samoissa parsissa.

Vasikoiden makuualueen ja mahdollisen vasikkapiilon on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä. Laitumella oloaikana, kun emo ja vasikka laiduntavat, makuualuetta koskevat vaatimukset eivät ole käytössä.

Jos tämän toimenpiteen valinneella emolehmätilalla on myös muita kuin emolehmien vasikoita, niiden osalta on noudatettava toimenpiteen 1.2b ehtoja.

Esimerkki: Emolla ja vasikalla on oltava käytettävissä yhteensä vähintään 10 m2 . Samassa karsinassa on hiehoja. Myös hiehoilla on oltava vähintään 10 m2 / eläin tai oma erotettu tila.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet, tulonmenetykset eläinmäärää vähennettäessä ja lisätyö.

1.3 Nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

Nautojen pito-olosuhteisiin liittyviä toimenpiteitä ei voi valita tila, jolla on vain läpi vuoden ulkona kasvatettavia nautoja (määritelmät, 26[18])

Viljelijä voi valita joko a- tai b- vaihtoehdon toimenpiteen.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät liitteestä 2.[19]

1.3 a Vähintään 6 kuukauden ikäisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla vähintään 6 kuukauden ikäisillä naudoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan tilan kaikista vähintään 6 kk ikäisistä naudoista.

Jokaiselle naudalle on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä makuualue. Lihanautaa ei saa pitää kytkettynä, ellei tilapäinen, perusteltu ja hyväksyttävä syy sitä edellytä.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet ja lisätyö.

1.3 b Vähintään 12 kuukauden ikäis-

[18] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38144
[19] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

ten urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla vähintään 12 kuukauden ikäisillä urospuolisilla naudoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan tilan kaikista vähintään 12 kk ikäisistä urospuolisista naudoista.

Makuualue

Vähintään 12 kuukauden ikäisillä urospuolisilla naudoilla on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä makuualue tai rakolattiakarsinoissa makuualueella on makuumukavuuden parantamiseksi käytettävä rakolattiapehmikkeitä, kumitettuja palkkeja tai muita vastaavia lattiaa pehmentäviä rakenteita. Pehmentävien rakenteiden kunnosta on huolehdittava ja niitä on tarvittaessa uusittava.

Tilavaatimus

Ryhmäkarsinassa jokaisella naudalla on oltava tilaa vähintään 4,5 neliömetriä lämminkasvattamossa ja kylmäkasvattamossa vähintään 6,5 neliömetriä. Mikäli eläimet pääsevät vapaasti liikkumaan eri rakennusten välillä, voidaan alaksi laskea rakennuksissa yhteensä oleva katettu ala, kuten esimerkiksi ruokinta- ja makuuhallin yhteinen ala.

Ei kytkettynä

Urospuolista nautaa ei saa pitää kytkettynä ellei tilapäinen, perusteltu ja hyväksyttävä (esim. hoitotoimenpide) syy sitä edellytä.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet, lisätyö sekä tulonmenetykset kun eläinmäärää joudutaan vähentämään. Rakolattiakasvattamoissa kustannuksia aiheutuu myös lattiaa pehmentävien rakenteiden käytöstä.

1.4 Nautojen laidunnus ja jaloittelu

Laiduntamiseen ja jaloitteluun liittyviä toimenpiteitä ei voi valita tila, jolla on

vain läpi vuoden ulkona kasvatettavia nautoja (määritelmät, 26[20]) tai

sitoumus nautoja koskevasta luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta.

Viljelijä voi valita joko a- tai b- toimenpiteen.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät liitteestä 2.[21]

1.4 a Nautojen laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla vähintään 6 kuukauden ikäisillä naudoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan tilan kaikista vähintään 6 kk ikäisistä naudoista.

Vähintään 6 kuukauden ikäiset naudat on päästettävä laitumelle vähintään 60 päivänä ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä toukokuuta ja päättyy 30 päivänä syyskuuta. Sonnien laidunnus voidaan korvata jaloittelutarhalla. Naudat on päästettävä jaloittelemaan ulos myös laidunkauden ulkopuolella sään salliessa vähintään kahdesti viikossa. Jaloittelutarhan pinta-alan on oltava vähintään 6 neliömetriä siellä pidettävää nautaa kohden. Pinta-alan on oltava kuitenkin aina vähintään 50 neliömetriä.

Laidunnuksesta ja jaloittelusta on pidettävä kirjaa, josta ilmenee, mitkä eläinryhmät ovat milloinkin olleet ulkona. Laidunnusta ja jaloittelua voidaan rajoittaa väliaikaisesti eläintautisyistä. Näihin liittyvistä tilakohtaisista rajoituksista tulee tilalla olla eläinlääkärin antama lausunto.

[20] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38144
[21] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

Toimenpiteen korvausperusteena ovat laiduntamiseen ja jaloitteluun liittyvä lisätyö.

1.4 b Nautojen pitkäaikaisempi laidunnus laidunkaudella

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla vähintään 6 kuukauden ikäisillä naudoilla sonneja ja härkiä lukuun ottamatta. Hyvinvointikorvaus maksetaan tilan kaikista vähintään 6 kk ikäisistä naaraspuolisista naudoista.

Vähintään kuuden kuukauden ikäiset naudat sonneja ja härkiä lukuun ottamatta on päästettävä laitumelle vähintään 90 päivänä ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä toukokuuta ja päättyy 30 päivänä syyskuuta. **Laidunnuksesta on pidettävä kirjaa**, josta ilmenee, mitkä eläinryhmät ovat milloinkin olleet ulkona.

Laidunnusta voidaan rajoittaa väliaikaisesti eläintautisyistä. Näihin liittyvistä tilakohtaisista rajoituksista tulee tilalla olla eläinlääkärin antama lausunto.

Toimenpiteen korvausperusteena on laiduntamiseen liittyvä lisätyö.

1.5 Sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

Viljelijä voi valita joko a-, b- tai molemmat toimenpiteet.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät liitteestä 2.[22]

Sairas tai vahingoittunut nauta on siirrettävä sairas- ja hoitokarsinaan. Lypsylehmät ja -hiehot tulee siirtää poikimakarsinaan poikimisen lähestyessä.

1.5 a Lypsylehmien ja emolehmien sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla poikineilla lypsylehmillä ja emolehmillä. Hyvinvointikorvaus maksetaan tilan kaikista poikineista lypsylehmistä ja emolehmistä.

Jokaista alkavaa 20 lehmän ryhmää kohden on oltava vähintään yksi kiinteä tai osista koottavissa oleva erillinen karsina tai muu vastaava tila sairastunutta, hoidettavaa tai poikivaa nautaa varten. Ryhmä- tai yksilökarsinassa pinta-alan on oltava vähintään 11 m2 eläintä kohden. Ryhmäkarsinassa eläinten erilleen aitaamiseen on varauduttava.

Esimerkki: tilalla on 70 lypsylehmää, 40 kpl alle 12 kuukauden ikäistä nautaa (muut kuin alle 2 kuukauden ikäiset vasikat) ja 40 kpl vähintään 12 kuukauden ikäistä nautaa (muut kuin lypsylehmät).
1) tila valitsee 1.5a-toimenpiteen -> tarvitaan 4 x 11 m2 = 44 m2 karsinatilaa.
2) tila valitsee sekä 1.5a että 1.5b-toimenpiteen -> tarvitaan 44 m2 + 16 m2 = 60 m2.

Sairas-, hoito- ja poikimakarsinat on toimenpiteessä 1.5a varustettava niin, että:
1) niissä on jatkuvasti ja riittävästi tarjolla hyvälaatuista vettä;
2) makuualusta on kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä;
3) lypsylehmiä on mahdollista lypsää koneellisesti.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet, lisätyö ja tulonmenetykset eläinmäärää vähennettäessä.

1.5 b Nautojen sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla vähintään 2 kk ikäisillä naudoilla pois lukien poikineet lypsylehmät ja emolehmät.

[22] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

Hyvinvointikorvaus maksetaan tilan kaikista vähintään 2 kk ikäisistä naudoista pois lukien poikineet lypsylehmät ja emolehmät.

Jokaista alkavaa 50 naudan ryhmää kohti on oltava vähintään yksi kiinteä tai osista koottavissa oleva erillinen karsina tai muu vastaava tila sairastunutta, hoidettavaa tai poikivaa nautaa varten. Ryhmä- tai yksilökarsinassa alle 12 kuukauden ikäisillä naudoilla on oltava tilaa vähintään 6 m2 eläintä kohden ja yli 12 kuukauden ikäisillä naudoilla tilaa on oltava vähintään 10 m2 eläintä kohden. Eläinten erilleen aitaamiseen on varauduttava ryhmäkarsinatilassa.

Esimerkki: tilalla on 70 lypsylehmää, 40 kpl alle 12 kuukauden ikäistä nautaa (muut kuin alle 2 kuukauden ikäiset vasikat) ja 40 kpl vähintään 12 kuukauden ikäistä nautaa (muut kuin lypsylehmät). Vaihtoehdot:
1) tila valitsee 1.5b-toimenpiteen -> tarvitaan 6 m2 + 10 m2 = 16 m2 karsinatilaa. 2) tila valitsee sekä 1.5a että 1.5b-toimenpiteen -> tarvitaan 44 m2 + 16 m2 = 60 m2.
Sairas-, hoito- ja poikimakarsinat on toimenpiteessä 1.5b varustettava niin, että:
1) niissä on jatkuvasti ja riittävästi tarjolla hyvälaatuista vettä;
2) makuualusta on kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä;
Yli kuuden kuukauden ikäiset naudat voidaan sijoittaa rakolattiakarsinaan, jos siinä on makuualueella rakolattiapehmikkeitä, kumitettuja palkkeja tai muita vastaavia lattiaa pehmentäviä rakenteita. Pehmentävien rakenteiden kunnosta on huolehdittava ja niitä on tarvittaessa uusittava.

Karsinoiden alan laskenta:
1. Lasketaan karsinoiden määrä (1/alkavaa 50 eläintä = 1/1-50, 2/51-100)
2. Lasketaan 10 m2 – karsinoiden kokonaismäärä (1/alkava 50/yli 12 kk eläimet)
3. Loput karsinoista on 6 m2 – karsinoita

Esimerkki:
– Korkeintaan 50 kpl eri-ikäistä nautaa (ei poikineet lypsy- ja emolehmät) ->
yksi 10 m2 karsina
– 45 kpl alle 12 kk nautaa ja 45 kpl vähintään 12 kk nautaa -> 2 karsinaa:
6 m2 + 10 m2 = 16 m2
– 35 kpl alle 12 kk nautaa ja 55 kpl vähintään 12 kk nautaa -> 2 karsinaa:
2 x 10 m2 = 20 m2
– 130 kpl alle 12 kk nautaa ja 110 kpl vähintään 12 kk nautaa -> 5 karsinaa:
2 x 6 m2 + 3 x 10 m2 = 42 m2
– 130 kpl alle 12 kk nautaa ja 140 kpl vähintään 12 kk nautaa -> 6 karsinaa:
3 x 6 m2 + 3 x 10 m2 = 48 m2

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet, lisätyö ja tulonmenetykset eläinmäärää vähennettäessä.

16. Tilakohtaiset toimenpiteet sikatilalle

2.1 Sikojen ruokinta ja hoito

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla sioilla, lukuun ottamatta vieroittamattomia porsaita. Hyvinvointikorvausta maksetaan kaikista sikojen eläinryhmistä. Porsaat 3 kk ja alle -eläinryhmän eläinmäärästä huomioidaan 2/3. Muista eläinryhmistä huomioidaan koko eläinmäärä. Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät liitteestä 2.[23]
Kaikkien eläinten saatavilla on oltava **jatkuvasti** riittävästi hyvälaatuista vettä.

Toimenpiteessä vaaditaan seuraavat kirjalliset suunnitelmat:

a) **Ruokintasuunnitelma:** Sikojen ruokinnassa on oltava kirjallinen laskelmiin perustuva voimassa oleva eläinryhmäkohtainen ruokintasuunnitelma, jossa on huomioitu eläinten ravintoainetarpeet, kasvu, tuotostaso tai tuotantovaihe.
b) **Tuotantosuunnitelma:** Porsastuotanto- ja yhdistelmäsikalassa on oltava kirjallinen tuotantosuunnitelma, joka sisältää siemennysaikataulut, vieroitusaikataulut ja tuotantoprosessin suunnittelun. Suunnitelman tiedot voivat olla sähköisessä muodossa esim. tilan käyttämässä tuotannonhallintaohjelmassa. Näiden tietojen avulla voidaan välttää sikalan ylitäyttö.
c) **Suunnitelma toimintahäiriöiden varalta:** Sikatilalla on oltava toimintahäiriöiden varalta kirjallinen ajan tasalla pidettävä suunnitelma, jossa määritellään ne toimenpiteet, joihin ryhdytään sähkö- tai vesikatkoksen aikana. Suunnitelmaan on sisällyttävä myös pitopaikkakohtainen kuvaus toimenpiteistä, joihin ryhdytään ruokinta-, juotto- tai muu eläinten hyvinvointiin vaikuttavan laitteiston toimintahäiriön aikana.

Sähköntuotannon varajärjestelmä

Sähkökatkosten varalta maatilalla on oltava jatkuvatoiminen kaikissa rakennuksissa toimiva sähköntuotannon varajärjestelmä, jonka tuottamalla sähköllä koneellinen ilmanvaihto ja tarvittaessa juotto, ruokinta ja lannanpoisto saadaan toimimaan.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat ruokinta- ja tuotantosuunnitelmien tekemisen kustannukset. Lisäksi kustannuksia aiheutuu sähköntuotannon varajärjestelmän testaamisesta ja huollosta, toimintahäiriöiden varalta tehtävän suunnitelman laatimisesta ja suunnitelman ajan tasalla pitämisestä.

2.2 Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilu

Viljelijä, joka on antanut sitoumuksen sikojen luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, ei voi valita tätä toimenpidettä.
Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla ryhmässä pidettävillä tiineytetyillä emakoilla ja ensikoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan eläinryhmästä emakot väh. 8 kk. Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[24]

Joutilaat emakot ja ensikot on päästettävä tiineysviikoilla 5 – 15 ulos jaloittelemaan sään salliessa päivittäin toukokuun 1 päiväs-

[23] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149
[24] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/266/article-24503

tä syyskuun 30 päivään tai ympäri vuoden vähintään kahdesti viikossa. Joutilailla emakoilla ja ensikoilla on oltava mahdollisuus tonkimiseen ja kesällä rypemiseen. Ulkotarhat on suojattava varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämsen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä annetun maa- ja metsätalosministeriön asetuksen (401/2017) 1 §:n momentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla 1.6.2018 lähtien. Ulkoilusta on pidettävä kirjaa, josta ilmenee, mitkä eläinryhmät ovat milloinkin olleet ulkona. Ulkoilusta on ilmoitettava kunnaneläinlääkärille vähintään kahta kuukautta ennen aiottua ulkonapitoa. Ilmotus on tehtävä kirjallisena, ja siitä on käytävä ilmi sikojen lukumäärä ja selvitys ulkotarhan suojaamista koskevien vaatimusten täyttymisestä.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet ja lisätyö.

2.3 Emakoiden ja ensikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

Viljelijä, joka on antanut sitoumuksen sikojen luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, ei voi valita tätä toimenpidettä.
Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla emakoilla ja ensikoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan eläinryhmästä emakot vähintään 8 kk.
Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[25]

Ryhmäkarsinoissa on oltava häkkien ulkopuolista esteetöntä lattian kokonaispinta-alaa vähintään 2,25 neliömetriä eläintä kohden ja tästä tilasta vähintään 1,3 neliömetriä eläintä kohden on oltava kiinteäpohjaista, hyvin kuivitettua makuualustaa.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet, lisätyö ja tulonmenetykset eläinmäärää vähennettäessä

2.4 Parannetut porsimisolosuhteet

Viljelijä, joka on antanut sitoumuksen sikojen luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, ei voi valita tätä toimenpidettä.

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla emakoilla ja ensikoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan eläinryhmästä emakot vähintään 8 kk.
Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[26]

Emakoiden ja ensikoiden on voitava porsia vapaasti. Emakko voidaan siirtää porsitushäkkiin kaksi vuorokautta ennen laskettua porsimista ja emakko voi olla häkissä korkeintaan kolme vuorokautta porsimisesta. Porsimisen jälkeen emakko tai ensikko voidaan pitää porsitushäkissä tilapäisesti enintään 7 vrk, jos emakko on aggressiivinen, levoton tai häkissä pitämiseen on muu hyväksyttävä syy. Porsitushäkki on purettava tai avattava välittömästi käytön jälkeen niin, ettei se rajoita emakon liikkumista karsinassa. Porsitushäkin käyttöajasta ja -syystä on pidettävä kirjaa.

Porsituskarsinan pinta-alan on oltava vähintään 6 neliömetriä. Tästä tilasta porsailla on oltava vähintään 1 neliömetri sellaista tilaa, jossa karsinarakenteet suojaavat porsaita jäämästä emakon alle. Tällaisia rakenteita ovat suojakaiteet, alhaalta avoimet seinät, karsinan sisäpuolella olevat erilliset viistot seinät, joiden alareunaan jää tilaa porsaille tai muut vastaavat rakenteet. Porsailla on oltava karsinarakenteiden suojaamalla alueella hyvin kuivitettu makuualue, johon kaikki porsaat mah-

[25] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149
[26] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

tuvat yhtä aikaa makuulle. Porsituskarsinassa ensikolle ja emakolle on oltava jatkuvasti tarjolla porsimiseen asti pesäntekomateriaaliksi sopivaa irtainta ainesta (esim. olki, paperi, puru).

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet, lisätyö sekä tulonmenetykset kun eläinmäärää joudutaan vähentämään.

2.5 Vieroitettujen porsaiden, nuorten siitossikojen ja lihasikojen karsinoiden kuivittaminen

Viljelijä ei voi valita

1) samanaikaisesti sikatilalla toimenpidettä 2.5 Vieroitettujen porsaiden, nuorten siitossikojen ja lihasikojen karsinoiden kuivittaminen ja 2.7 Sikojen virikkeet.
2) tätä toimenpidettä, jos hän on antanut sitoumuksen sikojen luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta.
Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla vieroitetuilla porsailla, nuorilla siitossioilla ja lihasioilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan eläinryhmistä porsaat 3 kk ja alle, lihasiat yli 3 kk – alle 8 kk, nuoret siitossiat yli 3 kk – alle 8 kk. Porsaiden ikäluokkaan kuuluvista eläimistä huomioidaan 2/3.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[27]

Vieroitetuilla porsailla, nuorilla siitossioilla ja lihasioilla on oltava hyvin kuivitettu, kiinteäpohjainen makuualue. Kuivituksella tarkoitetaan joko kestokuivitusta, runsasta kuivitusta tai kuivikkeita ja kaksi-ilmastokarsinaa. Kaikkien sikojen on mahduttava makuualueelle samanaikaisesti makaamaan.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet ja lisätyö.

2.6 Karjuporsaiden kivunlievitys ennen ja jälkeen kirurgisen kastraation (Kastraatiokivun poisto)

Toimenpiteen väimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikkien karjuporsaiden osalta lukuun ottamatta siitoskarjuja. Toimenpiteen voivat valita porsastuotanto- ja yhdistelmäsikalat. Hyvinvointikorvaus maksetaan puolet eläinryhmän porsaat 0–3 kk eläinmäärästä.

Karjuporsaalle on annettava kirurgisen **kastraation yhteydessä ja sen jälkeen seuraavana päivänä** jälkikivun hoitoon kipulääkettä injektiona tai suun kautta (suun kautta mahdollista tällä hetkellä vain yli 7 vrk ikäisille tehdylle kastraatiolle).

Toimenpiteen korvausperusteena ovat lisätyö ja lääkekustannukset.

2.7 Sikojen virikkeet

Viljelijä ei voi valita samanaikaisesti toimenpidettä 2.5 Lihasikojen, nuorten siitossikojen ja vieroitettujen porsaiden karsinoiden kuivittaminen ja toimenpidettä 2.7 Sikojen virikkeet.

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla sioilla, lukuun ottamatta vieroittamattomia porsaita. Hyvinvointikorvausta maksetaan kaikista sikojen eläinryhmistä. Porsaat 3 kk ja alle -eläinryhmän eläinmäärästä huomioidaan 2/3. Muista eläinryhmistä huomioidaan koko eläinmäärä.
Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[28]

[27] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149
[28] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

Sikojen karsinoissa on oltava **kiinteitä ja päivittäin lisättäviä** virikkeitä jotka toimivat tonkimis- ja pureskelumateriaalina. Virikkeiden on oltava sialle turvallisesta materiaalista, jota sika pystyy pureskelemaan tai repimään ilman vaaraa.

Päivittäin lisättävillä virikkeillä tarkoitetaan olkea, purua, paperia tai muuta vastaavaa irtainta ainesta. Irtainta ainesta on oltava koko ajan sellainen määrä, että karsinan kaikki siat voivat käyttää niitä koko ajan samanaikaisesti.

Kiinteillä virikkeillä tarkoitetaan kiinnitettyinä olevia luonnonmateriaalisia esineitä, jotka ovat karsinassa jatkuvasti. Kiinteänä virikkeenä on käytettävä esimerkiksi seinään kiinnitettyjä tai ripustettuja, lehtipuurungosta sahattuja pätkiä, luonnonkuidusta valmistettuja säkkikangaspaloja ja pikkuporsailla luonnonkuituköysiä, tai -säkkipaloja tai muuta vastaavaa kestävää luonnonmateriaalia, johon sika voi upottaa hampaansa. Kiinteitä virikkeitä on oltava karsinassa vähintään yksi kuutta sikaa kohti.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat lisätyö ja materiaalikustannukset.

2.8 Sikojen sairas- ja hoitokarsinat

Toimenpide koskee tilan kaikkia sikoja vieroittamattomia porsaita lukuun ottamatta.

Hyvinvointikorvausta maksetaan kaikista sikojen eläinryhmistä. Porsaat 3 kk ja alle -eläinryhmän eläinmäärästä huomioidaan 2/3. Muista eläinryhmistä huomioidaan koko eläinmäärä.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2[29].

Sairas tai vahingoittunut sika tulee siirtää sairas- ja hoitokarsinaan. Karsina-alaa tulee olla vähintään 5 prosenttia sikojen pitopaikan kokonaiseläinmäärän tilantarpeesta. Karsinassa voidaan pitää tilapäisesti terveitä sikoja, mutta niiden on tarvittaessa mahduttava muihin karsinoihin.

Sairas- ja hoitokarsinassa voi olla useita sairaita tai hoidettavia sikoja, mutta eläimen erilleen aitaamiseen on varauduttava. Sairas- ja hoitokarsinassa on oltava kaikista karsinassa oleville eläimille kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu makuupaikka.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat kuivikkeet ja lisätyö.

[29] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

17. Tilakohtaiset toimenpiteet lammas- ja vuohitilalle

3.1 Lampaiden ja vuohien ruokinta

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla lampailla ja vuohilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan kaikista lampaiden ja vuohien eläinryhmistä.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[30]

Rehuanalyysi

Ruokinnassa käytettävästä karkearehusta tulee olla satokautena tehty rehuanalyysi. Satokauden karkearehusta riittää yksi rehuanalyysi.

Kaikkien eläinten saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi hyvälaatuista vettä.
Veden sulana pysyminen on varmistettava esimerkiksi lämmitetyillä juoma-astioilla tai lisäämällä juomavettä riittävän usein juoma-astiaan.

Ruokintasuunnitelma

Ruokintasuunnitelma tehdään vähintään erityyppisiin ruokintavaiheisiin kuten sisä- ja ulkoruokintakaudelle. Ruokintasuunnitelmassa voidaan laidunruohon osalta käyttää rehuanalyysin sijasta taulukkoarvoja.

Lampaat

Tilalla on oltava kirjallinen laskelmiin perustuva eläinryhmäkohtainen voimassa oleva ja karkearehun rehuanalyysiin perustuva ruokintasuunnitelma, jossa on huomioitu eläimen kasvuvaihe, tuotostaso ja tuotantokauden vaihe. Karitsat on huomioitava ruokintasuunnitelmassa kahden viikon iästä alkaen.

Vuohet

Tilalla on oltava kirjallinen laskelmiin perustuva eläinryhmäkohtainen voimassa oleva ja karkearehun rehuanalyysiin perustuva ruokintasuunnitelma, jossa on huomioitu eläimen kasvuvaihe, maidontuotantokauden vaihe ja karjan tuottama maitomäärä. Kilit on huomioitava ruokintasuunnitelmassa kahden viikon iästä alkaen.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat ruokintasuunnitelman ja rehuanalyysin kustannukset.

3.2. Lampaiden ja vuohien pito-olosuhteiden parantaminen

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla lampailla ja vuohilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan kaikista lampaiden ja vuohien eläinryhmiin kuuluvista lampaista ja vuohista.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[31]

Lampaiden ja vuohien ryhmäkarsinat

Lampaita ja vuohia on pidettävä ryhmäkarsinoissa joissa on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä makuualue, jonne kaikki eläimet mahtuvat samanaikaisesti ma-

[30] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149
[31] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

kaamaan.

Pässit ja vuohipukit tulee pitää ryhmäkarsinassa, ellei eläinlääketieteellinen syy tai aggressiivinen käytös edellytä eristämistä. Ryhmäkarsinassa pässiä tai vuohipukkia kohden tulee olla tilaa vähintään 1,7 m2.

Yksilökarsinassa pitäminen

Mikäli lammasta tai vuohta pidetään hyväksyttävästä syystä (esim. hoito ja sairaus) lyhytaikaisesti yksinään, karsinan on oltava vähintään 2,0 m^2 ja muodoltaan sellainen, että lammas tai vuohi pääsee siinä esteettä kääntymään ympäri. Karsinassa on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä makuualue. Näköyhteys muihin lampaisiin tai vuohiin on oltava mahdollinen.

Pässi tai vuohipukki saa olla yksittäiskarsinassa jos tilalla on vain yksi pässi tai vuohipukki, jossa tulee noudattaa yksilökarsinan kriteereitä. Yksilökarsinan pinta-alan tulee olla vähintään 2,0 m2 ja karsinasta tulee olla näköyhteys toiseen yksilöön.

Karitsakamarit

Karitsoille, jotka eivät ole laitumella on oltava karitsakamarit kahden viikon iästä alkaen vieroitukseen saakka. Karitsakamareiden vähimmäispinta-alavaatimus on 0,2 m^2 karitsaa kohden. Karitsakamarit ovat rajattuja alueita jonne vain karitsat pääsevät. Karitsoille voi olla siellä tarjolla rehua ja vettä.

Vieroitettuja karitsoita ja kilejä on pidettävä ryhmässä

Alle 4 kuukauden ikäisillä vieroitetuilla karitsoilla on oltava käytettävissä ryhmäkarsinassa lattiapinta-alaa vähintään 0,6 m^2/karitsa ja vähintään 4 kuukauden ikäisillä vähintään 1,0 m^2/karitsa.

Alle 6 kuukauden ikäisillä vieroitetuilla kileillä on oltava käytettävissä ryhmäkarsinassa lattiapinta-alaa vähintään 0,33 m^2 /kili ja vähintään 6 kuukauden ikäisillä 0,6 m^2/kili.

Ryhmä- ja yksilökarsinassa on eläimillä oltava jatkuvasti riittävästi hyvälaatuista vettä saatavilla. Veden sulana pysyminen on varmistettava esimerkiksi lämmitetyillä juoma-astioilla tai lisäämällä juomavettä riittävän usein juoma-astiaan

Toimenpiteen korvausperusteena ovat lisäkuivikkeet, karsinoiden tilavaatimukset sekä karitsakamarit.

3.3 Lampaiden ja vuohien hoito

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla lampailla ja vuohilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan kaikille lampaiden ja vuohien eläinryhmiin kuuluvista lampaista ja vuohista.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[32]

Karitsointikarsina

Uuhelle ja sen vastasyntyneille karitsoille on oltava karitsointikarsina, jossa
eläinten käytössä olevaa lattiapinta-alaa on vähintään 2,2 m^2 ja jossa on lämmitysmahdollisuus ja/tai tilan tulee olla lämpöeristetty. Karitsointikarsinoita on käytettävä uuhen ja karitsojen leimautumisen varmistamiseksi.

Eläinten saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi hyvälaatuista vettä.
Veden sulana pysyminen on varmistettava esimerkiksi lämmitetyillä juoma-astioilla tai lisäämällä juomavettä riittävän usein juoma-astiaan

Sairas- ja hoitokarsina

[32] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

Sairas tai vahingoittunut lammas tai vuohi on siirrettävä sairaskarsinaan.

Sairas- ja hoitokarsinat voivat olla myös usean eläimen yhteiskäyttöisiä, mutta eläimen eristämiseen on varauduttava.
Sairas- ja hoitokarsinan on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu, pehmeä ja siinä on oltava eläimen lämmitysmahdollisuus.

Useamman eläimen yhteisesti käyttämässä sairas- ja hoitokarsinassa tilaa on oltava vähintään 1,8 m2 lammasta tai vuohta kohden. Yksilökarsinassa tilaa on oltava vähintään 2 m2 lammasta tai vuohta kohden.

Eläinten saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi hyvälaatuista vettä.
Veden sulana pysyminen on varmistettava esimerkiksi lämmitetyillä juoma-astioilla tai lisäämällä juomavettä riittävän usein juoma-astiaan

Kerintä

Yli 1-vuotiaat lampaat on kerittävä kaksi kertaa kalenterivuodessa. Kerintäpäivistä on pidettävä kirjaa.

Loistorjuntasuunnitelma

Lammas- ja vuohitiloilla on oltava loistorjuntasuunnitelma, johon otettavat papananäytteet perustuvat.

Loistorjuntasuunnitelma on tilakohtainen suunnitelma, jonka tavoitteena on lampaiden ja vuohien sisäloisten aiheuttamien kasvu- ja hyvinvointiongelmien ehkäisy.

Loistorjuntasuunnitelma sisältää suositukset laidunkierron toteuttamisesta ja loislääkityksestä. Nämä suositukset perustuvat muun muassa tietoihin tilan eläinmäärästä, laidunten määrästä ja laidunkierron nykytoteutuksesta.

Loistorjuntasuunnitelman tekee eläinlääkäri yksin tai yhteistyössä lammasasiantuntijan kanssa esimerkiksi siten, että eläinlääkäri vastaa loislääkinnästä ja lammasasiantuntija vastaa laidunnuksen järjestämisen suunnittelusta. Loishäädöt on merkittävä lääkekirjanpitoon.

Papananäytteet

Papananäytteet tulee ottaa vähintään kaksi kertaa sitoumusvuodessa vaikka loistorjuntasuunnitelman mukaan niitä ei tarvitsisi ottaa ollenkaan.

Papananäytteet voivat olla ryhmänäytteitä

Toimenpiteen korvausperusteena ovat lampaiden kerintä kahdesti vuodessa, karitsointi- ja sairas- hoitokarsinat sekä loistorjuntasuunnitelma ja papananäytteenotto.

3.4 Lampaiden ja vuohien laidunnus ja jaloittelu

Jos tilalla on sitoumus lampaita tai vuohia koskevasta luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, toimenpidettä ei voi valita.

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla vähintään 3 kk ikäisillä lampailla ja vuohilla.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[33]

Hyvinvointikorvaus maksetaan kaikille lampaiden ja vuohien eläinryhmiin kuuluvista lampaista ja vuohista.

Tila voi valita a- tai b- toimenpiteen.

3.4a Lampaiden ja vuohien laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella

[33] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

Vähintään 3 kk ikäiset lampaat ja vuohet, lukuun ottamatta kahden viikon kuluessa poikivia uuhia tai kuttuja sekä uuhia tai kuttuja viikon aikana poikimisen jälkeen, on päästettävä laitumelle vähintään 60 päivänä 1.5.–30.9.

Lampaat ja vuohet, lukuun ottamatta kahden viikon kuluessa poikivia uuhia tai kuttuja sekä uuhia tai kuttuja viikon aikana poikimisen jälkeen, on päästettävä jaloittelemaan ulos myös laidunkauden ulkopuolella sään salliessa vähintään kerran viikossa.

Laitumella ja jaloittelutarhassa vuohilla on oltava mahdollisuus toteuttaa luontaista kiipeilytarvettaan. Tähän tarkoitettu rakennelma tai muu sellainen, myös siirrettävä, voi olla esimerkiksi isohko kivi tai muu vastaava jonka päälle vuohi pääsee kiipeämään.

Laidunnusta ja jaloittelua voidaan rajoittaa väliaikaisesti eläintautisyistä. Näihin liittyvistä tilakohtaisista rajoituksista tulee tilalla olla eläinlääkärin antama lausunto.

Laiduntamisesta ja jaloittelusta on pidettävä kirjaa.

Toimenpiteen korvausperusteena on laiduntamisen ja jaloittelun järjestäminen.

3.4b Lampaiden ja vuohien pitkäaikaisempi laidunnus laidunkaudella

Vähintään 3 kk ikäiset lampaat ja vuohet, lukuun ottamatta kahden viikon kuluessa poikivia uuhia tai kuttuja sekä uuhia tai kuttuja viikon aikana poikimisen jälkeen, on päästettävä laitumelle vähintään 90 päivänä 1.5.–30.9.

Laitumella vuohilla on oltava mahdollisuus toteuttaa luontaista kiipeilytarvettaan. Tähän tarkoitettu rakennelma tai muu sellainen, myös siirrettävä, voi olla esim. isohko kivi tai muu vastaava jonka päälle vuohi pääsee kiipeämään.

Laidunnusta voidaan rajoittaa väliaikaisesti eläintautisyistä. Näihin liittyvistä tilakohtaisista rajoituksista tulee tilalla olla eläinlääkärin antama lausunto.

Laiduntamisesta on pidettävä kirjaa.

Toimenpiteen korvausperusteena on laiduntamisen järjestäminen.

18. Tilakohtaiset toimenpiteet siipikarjatilalle

4.1 Siipikarjan ruokinta ja hoito

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla munivilla kanoilla, broilereilla ja kalkkunoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan kaikista siipikarjan eläinryhmistä, pois lukien teurastetut broilerit ja teurastetut kalkkunat.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[34]

Siipikarjatiloilla on oltava kirjallinen laskelmiin perustuva eläinryhmäkohtainen ruokintasuunnitelma, jossa on huomioitu eläinten kasvu, tuotostaso ja tuotantovaihe.

Ruokinnassa käytettävästä viljasta on analysoitava valkuainen. Analysointi on tehtävä ruokintasuunnitelman vaihtuessa jos viljaerä vaihtuu. Jos käytetään tehdasvalmisteista rehua, jossa käytettävän viljan analysointi on jo rehun valmistaja tehnyt, tätä viljaa ei tarvitse analysoida uudelleen. Valkuaisanalyysin tulos tulee olla ruokintasuunnitelman osana.

Ruokintasuunnitelma voi olla sähköisessä muodossa.

Munivile kanoille, vähintään viikon ikäisille broilereille ja vähintään kolmen viikon ikäisille kalkkunoille on tarjottava rehun joukossa kokonaisia jyviä virikerehuina tai käytettävä kaupallista rehuseosta, johon sisältyy kokonaisia jyviä.

Ensimmäisinä kasvatuspäivinä tulee lihasiipikarjalla käyttää ruokintamenetelmää, jossa ravinto levitetään paperille, pahville tai kartongille (ns. paperiruokinta).

Toimenpiteen korvausperusteena ovat ruokintasuunnitelma, rehuviljan analyysit ja kokonaiset jyvät.

4.2 Broilereiden ja kalkkunoiden pitoolosuhteiden parantaminen

Viljelijän on huolehdittava jatkuvasti kasvattamon lämmityksestä, ilmanvaihdosta, kosteudesta ja muista olosuhteista, jotta linnut voivat hyvin.

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla broilereilla ja kalkkunoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan siipikarjan eläinryhmiin teurastetut broilerit ja teurastetut kalkkunat kuuluvista eläimistä.

Toimenpidettä 4.2 hakiessasi sinun on ilmoitettava teurastettujen broilerien ja/tai teurastettujen kalkkunoiden arvioidut lukumäärät (kpl). Jos haet muita siipikarjan toimenpiteitä (4.1, 4.3, 4.4 ja 4.5) sinun täytyy ilmoittaa broilerien, kalkkunoiden ja/tai munivien kanojen arvioidut lukumäärät (kpl).

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[35]

Broilerit
Broileriparven teuraseräraportin lihantarkastuksessa vesipöhön vuoksi hylättyjen ruhojen %-osuus ei saa ylittää 1 % ja jalkapohjatulehdusarvioinnin tuloksen on oltava alle 40 pistettä. Mikäli jalkapohjatulehdusarvioinnin tulos on alle 30 pistettä, vesipöhön vuoksi hylättyjen ruhojen osuutta ei huomioida.

[34] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149
[35] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

Kalkkunat
Kalkkunoiden teuraseräraporttikohtaisen kokoruhohylkäysten %-osuuden on oltava alle 6,5 % ajalla 1.5.–30.9 teurastetuissa erissä ja alle 5 % ajalla 1.10.–30.4. teurastetuissa erissä.

Kokoruhohylkäysten %-osuudessa ei oteta huomioon tuoreiden ruhjeiden, murtumien tai muun kuin lintujen kasvattajan toiminnan vuoksi hylättyjen ruhojen %-osuutta (taulukko 5)

113 Tuore ruhje tai murtuma	163 Väärä sukupuoli
	164 Laatikkoon kuolleet, korvattavat
160 Teurastusvirhe	165 Laatikkoon kuolleet, ei korvattavat
161 Ulostesaastutus	166 Vastaanottovarastossa lopetetut
162 Laitospoisto	167 Ennen teurastusta poistetut

Kuva 8: ***Taulukko 5. Kalkkunoiden kokoruhohylkäyskoodit.***

Teuraseräraporttien toimittaminen

Teuraseräraportit sitoumusvuodelta on toimitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 17.2.2020 mennessä eläinmääräilmoituksen liitteinä. Ne tulee säilyttää sitoumusvuoden ajan sekä neljä seuraavaa vuotta. Kirjanpito ja asiakirjojen säilytys ovat korvauksen toimenpiteen ehtona.

Eläinmäärä lasketaan toimenpiteen ehdot täyttävien teuraserien keskiarvona. Jos maatilalle tullut untuvikkoparvi on teurastettu kahdessa tai useammassa teuraserässä, teuraserät yhdistetään vastaamaan alkuperäistä parvea. Saman untuvikkoparven hyväksyttyjen teuraserien eläinmäärät lasketaan yhteen. Vuoden 2019 laskennassa voidaan ottaa huomioon viimeistään 31.1.2020 teurastetut linnut mikäli kaikki sitä vastaavan untuvikkoparven linnut on teuratetty siihen mennessä.

Mikäli jokin teuraserä ei täytä toimenpiteen vaatimuksia, se hylätään.

Toimenpiteen korvausperusteena on kasvattamon pito-olosuhteiden parantamisesta aiheutuva lisätyö.

4.3 Munintakanalan ilmanlaadun parantaminen

Tilat, joilla on avolattiakanala, eivät todennäköisesti voi valita tätä toimenpidettä.

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla munivilla kanoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan siipikarjan eläinryhmään munivat kanat kuuluvista eläimistä.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[36]

Kanalasta on poistettava lanta vähintään kolme kertaa viikossa. Näin parannetaan kanalan ilman laatua ja alennetaan ilman ammoniakkipitoisuutta.
Kanalan ilman viikkokohtainen ammoniakkipitoisuusarvo tulee avokanalassa olla alle 18 ppm ja virikehäkkikanalassa alle 8 ppm. Maatilalla on oltava ilmanvaihtotietokone, joka soveltuu ammoniakkipitoisuuden mittaukseen tai maatilan on hankittava tarvikkeet ammoniakkipitoisuuden kertamittaukseen. Kanalan lannanpoistosta ja ilman ammoniakkipitoisuudesta on pidettävä kirjaa.

Toimenpiteen korvausperusteena on lannan poistamiseen ja ammoniakin mittaamiseen liittyvä lisätyö.

4.4 Siipikarjan virikkeet

[36] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

Toimenpidettä ei voi valita, jos tilalla on virikehäkkikanala.

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla munivilla kanoilla, broilereilla ja kalkkunoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan kaikista siipikarjan eläinryhmiin kuuluvista eläimistä, pois lukien teurastetut broilerit ja teurastetut kalkkunat.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[37]

Virike-esineinä on käytettävä ketjussa riippuvia puupaloja tai muoviesineitä, joita linnut voivat pyöritellä, riippuvia köysiä tai muita vastaavia esineitä, esim. irrallaan olevat puubriketit, sähly- ja golfpallot tai riittävän kestävät muoviset mehupullot.

Kalkkunahalleissa virikkeitä on oltava osastoittain vähintään kaksi alkavaa 100 m2 kohden.

Broileri- ja munintakanahalleissa virikkeitä on oltava osastoittain vähintään neljä alkavaa 100 m2 kohden. Kerrosritiläkanalassa osaston pinta-alaan katsotaan kuuluvaksi lattian pinta-ala ja kerrosten pinta-alat.

Virikkeiden ei tarvitse sijaita tasaisesti osastoissa. Virikkeet voidaan poistaa aikaisintaan 3 vuorokautta ennen lintujen keräilyä. Tuolloin virikkeet tulee kuitenkin säilyttää niin että niiden olemassa olo on todistettavissa. Virikkeitä asetettaessa ja valittaessa tulee viljelijän kiinnittää erityistä huomiota hygienia- ja huoltotoimenpiteiden sujuvuuteen, sekä varmistua virikkeiden turvallisuudesta.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat virikkeet ja niiden ylläpito.

4.5 Siipikarjan tasot, rampit ja orret

Toimenpidettä ei voi valita, jos tilalla on virikehäkkikanala.

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla munivilla kanoilla, broilereilla ja kalkkunoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan kaikista siipikarjan eläinryhmiin kuuluvista eläimistä, pois lukien teurastetut broilerit ja teurastetut kalkkunat.

Toimenpiteen vähimmäistasona noudatettavat eläinsuojelusäädösten kohdat löytyvät tämän ohjeen lopusta liitteestä 2.[38]

Tasojen, ramppien ja orsien määrät

Munivat kanat
Munivilla kanoilla käytössä on oltava tasoja ja ramppeja. Toimenpiteen toteuttamiseen ei voi käyttää orsia.

Kerrosritiläkanalassa osaston pinta-alaan katsotaan kuuluvaksi lattian pinta-ala ja kerrosten pinta-alat. Tasoja tai ramppeja on oltava vähintään 10 % osaston pinta-alasta. Esimerkiksi osaston koko 1 000 m2 x 10 % = 100 m2 tasoja ja ramppeja.

Broilerit ja kalkkunat
Broilereiden ja kalkkunoiden käytössä on oltava tasoja, ramppeja tai orsia.

Kaikki orret tulee olla asennettuina 31.1.2018 lähtien.

Orsia on oltava vähintään 10 %:lle lihasiipikarjasta niin, että yhtä broileria kohden on vähintään 15 cm ortta ja kalkkunaa kohden on vähintään 20 cm ortta. (esimerkiksi broilereille 20 000 x 0,10 x 0,15 m = 300 m ja kalkkunoille 4000 x 0.10 x 0.20 m = 80 m).

Tasoja tai ramppeja on oltava vähintään 10 % osaston pinta-alasta. Esimerkiksi osaston koko 1 000 m2 x 10 % = 100 m2 tasoja ja

[37] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149
[38] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/article-38149

ramppeja.

Jos tilalla on sekä tasoja, ramppeja että orsia, voidaan niiden määrän laskea yhteen, esim. 5 % osaston pinta-alasta ramppeja ja 5 % osaston pinta-alasta tasoja.

Kalkkunoille tasojen, ramppien ja orsien määrä voidaan laskea loppukasvatusvaiheen mukaan, eli kun kalkkunat on jaettu sukupuolen mukaan osastoihin.

Käytettäessä kalkkunan alkukasvatuksessa kasvatusrinkejä, ei niissä tarvitse olla tasoja, ramppeja tai orsia ensimmäisinä 7 vuorokautena.

Taulukot 6 ja 7. Laskuesimerkkejä (halli = osasto) jos lihasiipikarjatilalla käytetään ramppeja ja tasoja sekä orsia:

Ramppien, tasojen ja orsien tarve broilereilla		
		Orsien tarve, m
Broilerit kpl	40 000	600
Hallin ala m²	2300	
Ramppien ja tasojen tarve m²	230	
Jos orsia m	400	
tarvitaan lisäksi ramppeja ja tasoja	76,7	m²
Jos on ramppeja/tasoja, m²	30	
Tarvitaan lisäksi orsia	521,7	m
Esimerkki 1.		
Hallissa on 40 000 broileria. Broilereilla on käytössä 400 m orsia ja loput vaatimuksesta täytetään rampeilla ja tasoilla.		
Orsien tarve: 40 000*0,1*0,15 m = 600 m		
Ramppien ja tasojen määrän laskenta:		
(Orsien tarve-orsien määrä)/ orsien tarve) * hallin ala *0,1		
(600-400/600) * 2300 * 0,1 =76,7 m²		
Esimerkki 2.		
Hallissa on 40 000 broileria. Broilereilla on käytössään 30 m² ramppeja ja tasoja ja loput vaatimuksesta täytetään orsilla.		
Orsien määrän laskenta:		
(Tasojen tarve-tasojen määrä /tasojen tarve) * broilerien määrä * 0,1* 0,15 m		
(230-30/230) * 40 000 * 0,1 * 0,15 = 521,7 m		

Taulukko 6. Ramppien, tasojen ja orsien tarve broilereille.

Ramppien, tasojen ja orsien tarve kalkkunoilla		
		Orsien tarve, m
Kalkkunat kpl	10 000	200
Hallin ala m²	1000	
Ramppien ja tasojen tarve m²	100	
Jos orsia m	50	
tarvitaan lisäksi ramppeja ja tasoja	75	m²
Jos on ramppeja/tasoja, m²	80	
Tarvitaan lisäksi orsia	40	m
Esimerkki 1.		
Hallissa on 10 000. Kalkkunoilla on käytössä 50 m orsia ja loput vaatimuksesta täytetään rampeilla ja tasoilla.		
Orsien tarve: 10 000*0,1*0,20 m = 200 m		
Ramppien ja tasojen määrän laskenta:		
(Orsien tarve-orsien määrä)/ orsien tarve) * hallin ala *0,1		
(200-50/200) * 1000 * 0,1 = 75 m²		
Esimerkki 2.		
Hallissa on 10 000 kalkkunaa. Kalkkunoilla on käytössään 80 m² ramppeja ja tasoja ja loput vaatimuksesta täytetään orsilla.		
Ramppien ja tasojen tarve: 1000 * 0,1 = 100 m²		
Orsien määrän laskenta:		
(tasojen tarve-tasojen määrä /tasojen tarve) * kalkkunoiden määrä * 0,1* 0,20 m		
(100-80/100) * 10 000 * 0,1 * 0,20 = 40 m		

Taulukko 7. Ramppien, tasojen ja orsien tarve kalkkunoille.

Tasojen, ramppien ja orsien vaatimukset
Tasojen, ramppien tai orsien materiaalina voidaan käyttää puuta, muovia tai metallia.

Tasojen, ramppien ja orsien on oltava kestäviä ja linnuille turvallisia.

Orsien tulee olla pyöreitä ja lintujen tulee voida kiertää varpaansa niiden ympärille.

Jos kerrosritiläkanalan eläintiheys on enintään 9 kanaa / kanojen käytettävissä olevan alan neliömetriä kohden, voidaan tämän pinta-alavaatimuksen täyttymisen jälkeen ylittävät tasot ja rampit huomioida hyvinvointikorvauksessa täyttämään 10 %:n vaatimusta.

Toimenpiteen korvausperusteena ovat tasojen, ramppien ja orsien asentamiseen, siirtelyyn, puhdistamiseen ja huoltoon liittyvä lisätyö.

19. Valvonta ja seuraamukset

Eläinten hyvinvointikorvauksen myöntämisen perusteita ja ehtojen noudattamista valvotaan sekä tiloilla paikanpäällä tehtävin valvonnoin että hallinnollisin ristiintarkastuksin. Ristiintarkastuksella tarkoitetaan tukihallinnon yhdennetyssä hallinto- ja valvontajärjestelmässä olevien tietojen sekä eri rekisterien tietojen vertaamista keskenään. Hallinnollinen valvonta kohdistuu kaikkiin tuenhakijoihin.

Tilavalvonta tehdään paikalla tehtävänä valvontana vähintään 5 prosentille tuenhakijoista. Tilakäynnein valvottavista tiloista 20–25 prosenttia valitaan valvontaan satunnaisesti ja loput tilat painotettuihin riskitekijöihin perustuen. Suomessa maataloustukien valvontaa ohjaa ja hallinnoi Maaseutuvirasto (Mavi). Valvontojen suorittamisesta vastaavat Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY) tarkastajat. Valvonnasta voidaan ilmoittaa etukäteen, mutta EU-lainsäädäntö edellyttää, että valvontoja suoritetaan myös ennalta ilmoittamatta. Eläintukien valvonnasta voidaan ilmoittaa aikaisintaan 48 tuntia ennen valvontaa.

Viljelijä on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastusta tekevälle viranomaiselle kaikki korvaukseen liittyvät asiakirjat ja muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastajalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa viljelijän kotieläinrakennukset, eläimet ja muut korvauksen myöntämisen ja maksamisen edellytykset. Tarkastuksessa otetaan kuitenkin huomioon kotirauha.

Tarkastettavat asiat

Valvonnassa tarkastetaan viljelijän valitsemien toimenpiteiden vähimmäistasojen ja tukiehtojen noudattaminen. Lisäksi valvonnassa tarkastetaan eläinrekisterien tietojen oikeellisuutta tarkastamalla kaikki valvontahetkellä tilalla olevat yksilöeläimet nauta-, lammas- ja vuohitiloilla sekä kokonaiseläinmäärä sika- ja siipikarjatiloilla. Eläinrekisterien ja eläinluetteloiden tietoja varmistetaan myös eläinten osto- ja myyntitositteiden avulla.

Nauta-, lammas- ja vuohitilojen tilavalvonnassa tarkastetaan myös mahdollisesti korvauskelpoiset eläimet eli sellaiset yksilöeläimet, jotka eivät ole valvontahetkellä korvauskelpoisia, mutta saattavat myöhemmin sitoumusvuoden aikana tulla korvauskelpoisiksi. Tällaiset eläimet tarkastetaan samalla tavalla kuten valvontahetkellä korvauskelpoiset eläimet. Mahdollisesti korvauskelpoisen eläimen hylkääminen aiheuttaa seuraamuksen tilalle maksettavaan hyvinvointikorvaukseen. Sellaisten puutteellisesti merkittyjen tai rekisteröityjen eläinten, joiden ei ole lainkaan mahdollista tulla korvauskelpoisiksi tukivuoden aikana, mahdollinen seuraamus määräytyy täydentävien ehtojen kautta (eläinten merkinnän ja rekisteröinnin täydentävien ehtojen valvonta).

Valvonnan tulos

Korvausta vähennetään tai se jätetään maksamatta, jos tarkastuksessa havaitaan eläinmäärään kohdistuvia virheitä tai jos viljelijä on jättänyt noudattamatta korvauksen ehtoja. Vähennyksen määrään vaikuttavat hylättyjen eläinten määrä, korvauksen perustason noudattamisessa havaitut puutteet sekä toimenpiteiden tukiehtojen laiminlyöntien vakavuus, laajuus, kesto ja toistuvuus. Korvauksen vähentämisessä ja maksamatta jättämi-

sessä noudatetaan Euroopan unionin ja kansallista lainsäädäntöä.

Jos korvauksen ehdon noudattamatta jättäminen on vakava tai jos viljelijä on esittänyt väärennettyjä todisteita tai hän ei ole toimittanut tarvittavia tietoja, viljelijä suljetaan eläinten hyvinvointikorvauksen ulkopuolelle kyseisen ja seuraavan vuoden ajaksi.

Virheellisesti tai perusteetta maksettu korvaus peritään takaisin, jos korvauksen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät täyty, viljelijä ei ole noudattanut korvauksen ehtoja, viljelijä on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut korvauksen myöntämiseen tai maksamiseen, viljelijä estää tarkastuksen toteuttamisen tai Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää takaisinperintää. Eläinmäärävirheistä johtuvat eläinten hyvinvointikorvauksen seuraamukset ja takaisinperinnät voidaan ulottaa neljään edelliseen vuoteen.

20. Tukien julkisuus

Eläinten hyvinvointikorvausta koskevat tiedot ovat julkisia, ellei tietoja ole erikseen säädetty salassa pidettäviksi. Tiedot saa nähtäväksi pyynnöstä asianomaiselta viranomaiselta. Lisäksi EU-lainsäädäntö edellyttää, että jäsenvaltion on julkaistava hakupalvelussa tiedot tuensaajalle Euroopan maatalouden tukirahastosta ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta maksetuista tuista mukaan lukien yksityishenkilöiden tukitiedot. Komissio tavoittelee yksityishenkilöiden tukitietojen julkaisulla maaseuturahastojen käytön läpinäkyvyyden lisäämistä. Tiedot julkaistaan mavi.fi-sivustolla EU-tukitietojen hakupalvelussa.

21. Määritelmät

Eläinten hyvinvointikorvauksessa tarkoitetaan:

1) *naudalla* maidon, lihan tai muiden elintarvikkeiden tai vuodan tuottamiseksi taikka muuta vastaavaa tarkoitusta varten pidettävää nautaeläintä;
2) *emolehmällä* Simmental-rotuista poikinutta nautaeläintä, jonka käyttötapa nautarekisterissä on muu kuin maidontuotanto ja poikinutta biisonia sekä aberdeen angus-, belgian blue, blonde d'Aquitane-, charolais-, hereford-, ylämaankarja-, limousin-, piemontese-, dexter-, galloway- ja texas longhorn -rotuista ja tällaisen rodun kanssa risteytyksestä syntynyttä vähintään 50-prosenttisesti liharotuista poikinutta muuta nautaeläintä;
3) *emolehmähieholla* vähintään kahdeksan kuukauden mutta enintään neljän vuoden ikäistä emolehmäksi tarkoitettua poikimatonta naaraspuolista nautaeläintä, jonka käyttötapa nautarekisterissä on muu kuin maidontuotanto;
4) *sonnilla* urospuolista nautaa;
5*) lihanaudalla* sonnia, härkää, emolehmää, emolehmähiehoa ja muuta lihantuotantoon kasvatettavaa nautaa;
6) *lypsylehmällä* maidontuotantoon käytettävää poikinutta nautaeläintä, joka kuuluu simmental-rotuun ja jonka käyttötavaksi nautarekisterissä on merkitty maidontuotanto tai joka kuuluu ayrshire-, jersey-, brown swiss-, guernsey-, holstein-, montbéliarde-, itäsuomenkarja-, länsisuomenkarja- tai pohjoissuomenkarja-rotuun;
7) *vasikalla* alle kuuden kuukauden ikäistä nautaa;

8) urospuolisella naudalla sonnia ja härkää;

9) lihasialla lihantuotantoon tarkoitettua yli kolmen kuukauden mutta alle kahdeksan kuukauden ikäistä sikaa;

10) nuorella siitossialla jälkeläisten tuotantoon tarkoitettua yli kolmen kuukauden, mutta alle 8 kuukauden ikäistä uros- tai naaraspuolista sikaa;

11) sialla lihan tai muiden elintarvikkeiden tuottamiseksi tai siitoskäyttöä taikka muuta tarkoitusta varten pidettävää sikaa, ei kuitenkaan villisikaa eikä lemmikkieläimenä pidettävää minisikaa;
12) karjuporsaalla enintään kolmen kuukauden ikäistä urospuolista sikaa;
13) *emakolla* porsinutta naaraspuolista yli kahdeksan kuukauden ikäistä sikaa;
14) *ensikolla* porsimatonta naaraspuolista yli kahdeksan kuukauden ikäistä sikaa;
15) *uuhella* yli 12 kuukauden ikäistä naaraspuolista lammasta;
16) *karitsalla* vähintään kahden kuukauden ja enintään 12 kuukauden ikäistä lammasta;
17) *kutulla* yli 12 kuukauden ikäistä naaraspuolista vuohta, ei kuitenkaan kääpiövuohta;
18) *kilillä* vähintään kahden kuukauden ja enintään 12 kuukauden ikäistä vuohta;
19) *pässillä* urospuolista lammasta;
20) *vuohipukilla* urospuolista vuohta, ei kuitenkaan kääpiövuohta;
21) *siipikarjalla* munivia kanoja ja lihantuotantoon kasvatettavia broilereita ja kalkkunoita;
22) *munivalla kanalla* vähintään 16 viikon ikäistä kanaa, jonka munantuotanto käytetään kulutukseen
23) *broilerilla* lihantuotantoa varten jalostettua noin 40 vuorokauden iässä teurastettavaa kananpoikaa sekä luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettu-

jen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 mukaisesti harjoitettavassa tuotannossa yli 81 vuorokauden iässä teurastettavaa kananpoikaa.

24) *laitumella* yksi- tai monivuotisia nurmi- tai rehukasveja kasvavaa peltoaluetta, jolta tuotantoeläimet syövät rehua

25) *jaloittelutarhalla* eläinsuojan välittömässä yhteydessä sijaitsevaa aluetta, jota käytetään säännöllisesti eläinten jaloitteluun ja jolta kerätään lanta ja valumavedet talteen

26) u*lkona kasvatettavilla naudoilla* nautaeläimiä, jotka kuuluvat ylämaankarja– , biisoni–, galloway– tai texas longhorn – rotuun

27) k*aritsakamarilla* rajattuja alueita jonne vain karitsat pääsevät. Karitsoille voi olla siellä tarjolla rehua ja vettä.

22. Lukuohjeet ja tulostus

Voit lukea eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumusehdot 2019 kaikilta päätelaitteilta näyttökoosta riippumatta. Taulukot, kaaviot ja kuvat suurentuvat, kun klikkaat niitä.

Jos luet julkaisua tietokoneeltasi, voit siirtyä seuraaville sivuille näytön alareunan tai näppäimistön nuolinäppäimillä. Avaamalla vasemmalta Sisällys-välilehden voit siirtyä suoraan haluamaasi lukuun klikkaamalla sitä. Kosketusnäytöllisellä päätelaitteella siirryt seuraavalle sivulle pyyhkäisemällä kuvaruutua oikealle tai vasemmalle.

TULOSTA eläinten hyvinvointikorvauksen Sitoumusehdot 2019 tästä (pdf)[39]

[39] http://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/502/pdf

23. Julkaisun tiedot

Eläinten hyvinvointikorvaus – Sitoumusehdot 2019

Julkaisija: Maaseutuvirasto, PL 405, 60101 Seinäjoki, Puh. 0295 31 2000, www.mavi.fi[40]

[40] http://www.mavi.fi

24. Julkaisun jälkeen tulleet muutokset

Sitoumusehdot on julkaistu xx.12.2018.

Tähän listaan on koottu julkaisun jälkeen tulleet muutokset.

Liite 1. Eläinten hyvinvointikorvauksen eläinryhmät

Naudat

Poikinut nauta

Poikineet naudat enintään 24 kk

6 kk – 24 kk naaraspuoliset poikimattomat naudat

2 kk – alle 6 kk ei-liharotuiset vasikat

2 kk – alle 6 kk liharotuiset vasikat

Alle 2 kk ei-liharotuiset vasikat

Alle 2 kk liharotuiset vasikat

Yli 24 kk urospuoliset naudat

6 kk – alle 12 kk urosnaudat

12 kk – 24 kk urospuoliset naudat

Poikinut nauta: ylämaankarja, biisonit, galloway ja texas longhorn

6 kk – alle 12 kk urosnaudat: ylämaankarja, biisonit, galloway ja texas longhorn

Yli 24 kk urospuoliset naudat: ylämaankarja, biisonit, galloway ja texas longhorn

6 kk – 24 kk poikimattomat naudat: ylämaankarja, biisonit, galloway ja texas longhorn

Yli 24 kk poikimattomat. naudat: ylämaankarja, biisonit, galloway ja texas longhorn

Poikineet naudat enintään 24 kk: ylämaankarja, biisonit, galloway ja texas longhorn

2 kk – alle 6 kk vasikat: ylämaankarja, biisonit, galloway ja texas longhorn

12 kk – 24 kk urospuoliset naudat: ylämaankarja, biisonit, galloway ja texas longhorn

Siat

Emakot, väh. 8 kk

Porsaat, 3 kk ja alle

Lihasiat, yli 3 kk – alle 8 kk

Karjut, väh. 8 kk

Nuoret siitossiat, yli 3 kk – alle 8 kk

Lampaat ja vuohet

Lampaat yli 12 kk

Karitsat yli 2 kk

Vuohet yli 12 kk

Kilit yli 2 kk

Siipikarja

Munivat kanat

Broilerit

Kalkkunat

Teurastettavat broilerit

Teurastettavat kalkkunat

Liite 2. Eläinten hyvinvointikorvauksen vähimmäistasot toimenpiteittäin

Nautatilojen toimenpiteet

1.1. Nautojen ruokinta ja hoito

eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen

5 § 1 mom.

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

VNa 592/2010

6 § 2-4 mom.

Nautojen pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Juoma-astiat, kaukalot ja juottolaitteet on sijoitettava nautojen pitopaikkaan siten, että ne ovat kaikkien eläinten ulottuvilla eivätkä ole niille vaarallisia. Juoma-astioiden, kaukaloiden ja juottolaitteiden on oltava helposti puhtaana pidettäviä.

Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsylehmän ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava asianmukaiset ruokinta- ja juoma-astiat. Juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä.

13 § 1-2 mom.

Naudalle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sille sopivaa.

Vasikka on ruokittava ja juotettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Sairaan tai vahingoittuneen vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Nautojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

1.2a, 1.2b ja 1.2c. Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen

26 a § 1–2 mom.

Tuotantoeläinten omistajan tai pitäjän on pidettävä kirjaa tuotantoeläimille annetusta lääkinnällisestä hoidosta ja kuolleiden eläinten lukumääristä.

Kirjanpitoa elintarviketuotantoa varten pi-

dettävien tuotantoeläinten lääkinnällisestä hoidosta on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan ja kirjanpitoa kuolleiden eläinten lukumääristä sekä kirjanpitoa muuta kuin elintarviketuotantoa varten pidettävien tuotantoeläinten lääkinnällisestä hoidosta vähintään kolmen vuoden ajan sen vuoden päättymisestä lukien, jolloin kirjanpitoon viimeksi kirjattiin eläintä koskeva merkintä. Kirjanpito on vaadittaessa esitettävä aluehallintovirastolle, kunnaneläinlääkärille, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalle viranhaltijalle, poliisille, tarkastuseläinlääkärille, rajaeläinlääkärille ja eläinsuojeluvalvojalle.

Laki eläinten lääkitsemisestä 387/2014

20 §

Eläimen omistajan tai haltijan on pidettävä kirjaa kaikista tuotantoeläimelle annetuista lääkkeistä.

Eläimen omistajan tai haltijan, jolle eläinlääkäri luovuttaa lääkkeitä 16 §:n mukaisesti, on kirjattava tiedot kaikista tuotantoeläimelle annetuista lääkkeistä terveydenhuollon seurantajärjestelmään, jos järjestelmässä on sellainen mahdollisuus, tai muuhun vastaavaan sähköiseen järjestelmään, josta tiedot ovat siirrettävissä terveydenhuollon seurantajärjestelmään.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tavasta pitää kirjaa, kirjanpitoon ja terveydenhuollon seurantajärjestelmään tai muuhun sähköiseen järjestelmään kirjattavista tiedoista ja tietojen säilyttämisajasta.

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

1 § 4 mom.

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtä aikaa makuulle.

23 § 1 mom. 7 kohta

Eläinsuojelulain 7 §:n 1 ja 2 momentin estämättä ovat seuraavat eläimille suoritettavat toimenpiteet sallittuja: ——7) naudan, lampaan ja vuohen sarvien poistaminen kirurgisin toimenpitein eläinlääkärin suorittamana sekä naudan sarven aiheen tuhoaminen alle neljän viikon ikäiseltä eläimeltä siihen pätevän henkilön suorittamana;

VNa 592/2010

4 § 1 mom.

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Tarvittaessa nautojen makuualue on kuivitettava.

7 §

Alle kaksiviikkoisella vasikalla on oltava hyvin kuivitettu makuupaikka.

Yli kahdeksan viikon ikäistä vasikkaa ei saa pitää yksittäiskarsinassa, jollei siihen ole eläinlääketieteellistä syytä.

Jos alle kahdeksan viikon ikäistä vasikkaa pidetään yksittäiskarsinassa, karsinan seinien on oltava sellaiset, että vasikka voi nähdä ja kosketella lajitovereitaan. Eläinlääketieteellisestä syystä vasikkaa voidaan kuitenkin pitää sellaisessa karsinassa, jossa on umpinaiset seinät. Yksittäiskarsinassa pidettävän vasikan karsinan on oltava vähintään vasikan säkäkorkeuden levyinen ja karsinan pituuden vähintään vasikan pituus mitattuna turvasta lantioluun istuinkyhmyyn kerrottuna 1,1:llä.

Jos vasikoita pidetään ryhmässä, vasikoiden käytettävissä olevan tilan on oltava sellainen, että eläimet voivat kääntyä ympäri ja asettua vaivatta makuulle. Karsinassa on oltava

tilaa jokaista alle 150 kilogramman painoista vasikkaa kohden vähintään 1,5 neliömetriä, vähintään 150 kilogramman mutta alle 220 kilogramman painoista vasikkaa kohden vähintään 1,7 neliömetriä ja vähintään 220 kilogramman painoista vasikkaa kohden vähintään 1,8 neliömetriä.

12 § 3 mom.

Vasikkaa ei saa pitää parteen, karsinaan tai muuhun rakenteeseen kytkettynä muutoin kuin tilapäisesti enintään tunnin ajan eläimen ruokkimisen tai muun hoitamisen ajan.

16 § 1 mom.

Sarven aiheen tuhoaminen alle neljän viikon ikäiseltä vasikalta on sallittua ainoastaan käyttämällä kylmä- tai kuumapolttoa. Polttamiseen käytettävä väline tai laite on pidettävä puhtaana ja toimintakuntoisena.

1.3a. Vähintään 6 kk ikäisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

1 § 4 mom.

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtä aikaa makuulle.

4 § 1 mom.

Eläimen pitopaikka on pidettävä puhtaana.

8 §

Hoidossa olevan eläimen terveydestä ja yleisestä hyvinvoinnista sekä eläimen puhtaudesta ja sen tarvitsemasta muusta kehonhoidosta on huolehdittava.

VNa 592/2010

4 § 1 mom.

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Tarvittaessa nautojen makuualue on kuivitettava.

8 §

Parren on oltava riittävän pitkä ja leveä siten, että nauta voi seistä ja maata tasaisella alueella. Kytkettynä pidettävän lehmän, hiehon ja sonnin parren etummaisen puoliskon on oltava kiinteäpohjainen.

1.3b. Vähintään 12 kk ikäisten urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

1 § 4 mom.

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtä aikaa makuulle.

4 § 1 mom.

Eläimen pitopaikka on pidettävä puhtaana.

8 §

Hoidossa olevan eläimen terveydestä ja yleisestä hyvinvoinnista sekä eläimen puhtaudesta ja sen tarvitsemasta muusta kehonhoidosta on huolehdittava.

VNa 592/2010

4 § 1 mom.

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Tarvittaessa nautojen makuualue on kuivitettava.

8 §

Parren on oltava riittävän pitkä ja leveä siten, että nauta voi seistä ja maata tasaisella alueella. Kytkettynä pidettävän lehmän, hiehon ja sonnin parren etummaisen puoliskon on oltava kiinteäpohjainen.

1.4a ja 1.4b. Nautojen laidunnus ja jaloittelu

VNa 592/2010

17 §

Lypsylehmät ja pääasiassa maidontuotantoa varten kasvatettavat hiehot, jotka pidetään kytkettyinä, tulee päästää vähintään 60 päivänä laitumelle tai muuhun tarkoituksenmukaiseen jaloittelutilaan ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä toukokuuta ja päättyy 30 päivänä syyskuuta. Jaloittelutilan pinta-alan on oltava vähintään 6 neliömetriä siellä pidettävää nautaa kohden. Pinta-alan on oltava kuitenkin aina vähintään 50 neliömetriä.

Aluehallintovirasto voi myöntää vapautuksen 1 momentista tarkoitetusta laitumelle tai jaloittelutilaan pääsyä koskevasta vaatimuksesta, jos tuotantotilalla ei ole käytettävissään sopivaa laidunta tai jos muuta jaloitteluun soveltuvaa tilaa ei ole mahdollista kohtuudella järjestää taikka jos vaatimuksen noudattaminen on kohtuutonta liikenteeseen, maastoon tai etäisyyteen liittyvistä syistä. Vapautus myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja se peruutetaan, jos vapautuksen myöntämisen edellytykset lakkaavat.

1.5a ja 1.5b. Nautojen sairas-, hoito- ja poikimakarsinat

Eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen

5 § 1 mom.

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

Eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

1 § 4 mom.

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtä aikaa makuulle.

11 §

Eläimen sairastuessa tai vahingoittuessa sille on viipymättä annettava tai hankittava asianmukaista hoitoa. Sairas tai vahingoittunut eläin on tarvittaessa sijoitettava asianmukaiseen tilaan erilleen muista eläimistä. Sairauden tai vamman laadun niin edellyttäessä eläin on lopetettava tai teurastettava.

VNa 592/2010

4 § 1 mom.

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Tarvittaessa nautojen makuualue on kuivitettava.

6 § 2-4 mom.

Nautojen pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Juoma-astiat, kaukalot ja juottolaitteet on sijoitettava nautojen pitopaikkaan siten, että ne ovat kaikkien eläinten ulottuvilla eivätkä ole niille vaarallisia. Juoma-astioiden, kaukaloiden ja juottolaitteiden on oltava helposti puhtaana pidettäviä.

Pihatossa on jokaista alkavaa 10 lypsyleh-

män ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite. Muilla kuin lypsylehmillä on jokaista alkavaa 20 naudan ryhmää kohden oltava vähintään yksi juoma-astia tai juottolaite kuitenkin siten, että juoma-astioita tai juottolaitteita on yli 10 naudan ryhmälle oltava vähintään kaksi. Mikäli pihatossa käytetään sellaisia juoma-astioita tai juottolaitteita, joista useampi nauta voi juoda samanaikaisesti, on juomapaikkojen määrän vastattava edellä tarkoitettua juoma-astioiden tai juottolaitteiden määrää. Kylmäpihatossa juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä.

Ympärivuotisesti ulkona kasvatettavilla naudoilla on oltava asianmukaiset ruokinta- ja juoma-astiat. Juoma-astioiden tai juottolaitteiden on oltava lämmitettäviä, jollei muutoin pystytä varmistamaan juomaveden sulana ja sopivan lämpöisenä pysymistä.

7 §

Alle kaksiviikkoisella vasikalla on oltava hyvin kuivitettu makuupaikka.

Yli kahdeksan viikon ikäistä vasikkaa ei saa pitää yksittäiskarsinassa, jollei siihen ole eläinlääketieteellistä syytä.

Jos alle kahdeksan viikon ikäistä vasikkaa pidetään yksittäiskarsinassa, karsinan seinien on oltava sellaiset, että vasikka voi nähdä ja kosketella lajitovereitaan. Eläinlääketieteellisestä syystä vasikkaa voidaan kuitenkin pitää sellaisessa karsinassa, jossa on umpinaiset seinät. Yksittäiskarsinassa pidettävän vasikan karsinan on oltava vähintään vasikan säkäkorkeuden levyinen ja karsinan pituuden vähintään vasikan pituus mitattuna turvasta lantioluun istuinkyhmyyn kerrottuna 1,1:llä.

Jos vasikoita pidetään ryhmässä, vasikoiden käytettävissä olevan tilan on oltava sellainen, että eläimet voivat kääntyä ympäri ja asettua vaivatta makuulle. Karsinassa on oltava tilaa jokaista alle 150 kilogramman painoista vasikkaa kohden vähintään 1,5 neliömetriä, vähintään 150 kilogramman mutta alle 220 kilogramman painoista vasikkaa kohden vähintään 1,7 neliömetriä ja vähintään 220 kilogramman painoista vasikkaa kohden vähintään 1,8 neliömetriä.

13 § 2 mom.

Vasikka on ruokittava ja juotettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Sairaan tai vahingoittuneen vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä. Nautojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

Sikatilojen toimenpiteet

2.1. Sikojen ruokinta ja hoito

eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen

5 § 1 mom.

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

4 § 1–2 mom.

Eläimen pitopaikka on pidettävä puhtaana.

Pitopaikka ja siihen liittyvät sellaiset laitteet, joista eläinten terveys ja hyvinvointi riippuvat, on tarkastettava vähintään kerran päi-

vässä. Eläinten terveyttä tai hyvinvointia vaarantavat viat on korjattava välittömästi ja, jollei se ole mahdollista, on ryhdyttävä muihin tarpeellisiin toimiin, jotta eläinten terveys ja hyvinvointi voidaan turvata vikojen korjaamiseen saakka.

9 § 1 mom.

Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

VNa 629/2012, muutoksineen

6 § 2 mom.

Jos eläinten terveys ja hyvinvointi on riippuvainen koneellisesta ilmanvaihtojärjestelmästä, eläinsuojassa on oltava mahdollisuus eläinten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävän ilmanvaihdon järjestämiseen myös koneellisen ilmanvaihtojärjestelmän häiriöiden aikana. Koneellisessa ilmanvaihtojärjestelmässä on tällöin oltava hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen toimintahäiriön sattuessa. Hälytysjärjestelmän toimivuus on testattava säännöllisesti.

7 § 2 mom.

Sikojen pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Vesiastiat, kaukalot ja juottolaitteet on sijoitettava sikojen pitopaikkaan siten, että ne ovat kaikkien eläinten ulottuvilla eivätkä ole niille vaarallisia.

15 §

Sialle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sioille sopivaa ja riittävän energiapitoista. Siat on ruokittava vähintään kerran päivässä. Joutilaille emakoille ja ensikoille on annettava lisäksi riittävästi täytävää ja kuitupitoista rehua näläntunteen ja pureskelutarpeen tyydyttämiseksi.

Ryhmässä pidettävien sikojen on voitava syödä yhtä aikaa, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla tai jollei ruokintaan käytetä automaattista siat yksittäin ruokkivaa ruokintalaitetta. Ryhmissä pidettävien emakoiden ja ensikoiden ruokinta on järjestettävä siten, että kaikki eläimet saavat riittävästi rehua silloinkin, kun muita rehusta kilpailevia eläimiä on paikalla.

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3[41] kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla.

Liite kohta 3

3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25-30	25
> 50	30

Kuva 9: Liite kohta 3.

2.2. Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilu

Ei erillisiä vaatimuksia.

2.3. Emakoiden ja ensikoiden pito-olosuhteiden parantaminen

[41] #Liite_kohta_3

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

1 § 4 mom.

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaa makuulle.

4 § 1 mom.

Eläimen pitopaikka on pidettävä puhtaana.

VNa 629/2012, muutoksineen

3 § 1–2 mom., 4–5 mom.

Sikoja on pidettävä ryhmässä, jollei ryhmästä erottamiseen ole eläinlääketieteellistä tai eläinten vihamieliseen käyttäytymiseen liittyvää syytä. Syyn poistuttua sika on sijoitettava takaisin ryhmään.

Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä ajan, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua porsimista seuraavasta astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen.

—-

Ryhmästä eläinlääketieteellisten tai eläinten vihamielisen käyttäytymisen vuoksi erotettua sikaa on pidettävä yksittäiskarsinassa, jossa sen on voitava kääntyä helposti ympäri, jollei eläinlääketieteellisestä syystä muuta johdu.

Sikaa ei saa pitää kytkyeellä paikalleen kytkettynä.

4 § 3-4 mom.

Sikojen on pitopaikassaan voitava nähdä muita sikoja ja niillä on oltava mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen. Emakoita ja ensikoita voidaan kuitenkin viikkoa ennen porsimista ja porsimisen ajan pitää siten, ettei niillä ole näköyhteyttä muihin sikoihin.

Sikojen pitoon tarkoitetut eläinsuojat, karsinat, varusteet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja tarvittaessa desinfioitava. Eläinsuojassa on huolehdittava jyrsijöiden ja muiden haittaeläinten torjunnasta. Sialla on oltava pitopaikassa erillinen makuu-, ruokinta- ja ulostamisalue. Makuualueen on oltava puhdas, kuiva, lämpötilaltaan sioille sopiva ja tarvittaessa asianmukaisesti viemäröity.

10 § (uudet ja 1.7.2013 tai sen jälkeen peruskorjatut sikalat)

Ryhmäkarsinassa on oltava esteetöntä lattian kokonaispinta-alaa emakkoa kohden vähintään 2,25 neliömetriä ja ensikkoa kohden vähintään 1,64 neliömetriä. Tästä lattian kokonaispinta-alasta vähintään 1,3 neliömetriä emakkoa ja vähintään 0,95 neliömetriä ensikkoa kohden on oltava yhtenäistä kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, ritilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta (enintään 15 % ennen 1.7.2013 peruskorjatuissa tai käyttöönotetuissa sikaloissa)[1][42].

Esteettömään lattian kokonaispinta-alaan ei lasketa mukaan ruokinta- tai makuuhäkkien alla olevaa lattia-alaa (ei koske ennen 1.7.2013 peruskorjattuja tai käyttöönotettuja sikaloita)[2][43].

Jos eläimiä pidetään alle kuuden eläimen ryhmässä, eläinten käytettävissä olevan esteettömän lattian kokonaispinta-alan on oltava 10 prosenttia suurempi kuin eläinryhmän tarvitsema laskennallinen pinta-ala. Vähintään 40 eläimen ryhmässä pidettävien eläin-

[42] #_ftn1
[43] #_ftn2

ten käytettävissä oleva esteetön lattian kokonaispinta-ala saa olla 10 prosenttia pienempi kuin 1 momentin mukaan laskettava pinta-ala.

Emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsinan seinämien pituuden on oltava yli 2,8 metriä. Jos ryhmäkarsinassa pidetään alle kuuden eläimen ryhmää, karsinan seinämien pituuden on kuitenkin oltava yli 2,4 metriä.

19 § 4 mom.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan 10 §:n 1 momentin viemäröintiä koskevaa 10 prosentin vaatimusta ja mainitun pykälän 2 momenttia emakoiden ja ensikoiden pitoon 1 päivästä tammikuuta 2028

2.4. Parannetut porsimisolosuhteet

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

1 § 4 mom.

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtä aikaa makuulle.

VNa 629/2012, muutoksineen

3 § 1–2 mom., 4–5 mom.

Sikoja on pidettävä ryhmässä, jollei ryhmästä erottamiseen ole eläinlääketieteellistä tai eläinten vihamieliseen käyttäytymiseen liittyvää syytä. Syyn poistuttua sika on sijoitettava takaisin ryhmään.

Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä ajan, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua porsimista seuraavasta astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen.

—-

Ryhmästä eläinlääketieteellisten tai eläinten vihamielisen käyttäytymisen vuoksi erotettua sikaa on pidettävä yksittäiskarsinassa, jossa sen on voitava kääntyä helposti ympäri, jollei eläinlääketieteellisestä syystä muuta johdu.

Sikaa ei saa pitää kytkyeellä paikalleen kytkettynä.

4 § 3-4 mom.

Sikojen on pitopaikassaan voitava nähdä muita sikoja ja niillä on oltava mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen. Emakoita ja ensikoita voidaan kuitenkin viikkoa ennen porsimista ja porsimisen ajan pitää siten, ettei niillä ole näköyhteyttä muihin sikoihin.

Sikojen pitoon tarkoitetut eläinsuojat, karsinat, varusteet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja tarvittaessa desinfioitava. Eläinsuojassa on huolehdittava jyrsijöiden ja muiden haittaeläinten torjunnasta. Sialla on oltava pitopaikassa erillinen makuu-, ruokinta- ja ulostamisalue. Makuualueen on oltava puhdas, kuiva, lämpötilaltaan sioille sopiva ja tarvittaessa asianmukaisesti viemäröity.

5 § 1 mom.

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Lattian on oltava sopiva siinä pidettävien sikojen koko ja paino huomioon ottaen. Jos lattialla ei käytetä kuivikkeita, lattian pinnan on oltava luja, vakaa ja tasainen. Tarvittaessa sikojen makuualue on kuivitettava.

9 §

Porituskarsinassa tai -häkissä on emakon tai ensikon takana oltava riittävästi esteetöntä tilaa porsimista varten. Porituskarsinan tai -häkin on oltava sellainen, että emak-

ko voi imettää pikkuporsaita vaikeuksitta. Jos emakko voi liikkua porsituskarsinassa vapaasti, karsina on varustettava pikkuporsaita emakolta suojaavilla rakenteilla, kuten porsasaidoilla.

Porsituskarsinan lattia-alasta vähintään puolet on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, ritilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta (ei koske ennen 1.7.2013 peruskorjattuja tai käyttöönotettuja sikaloita)[3][44].

Pikkuporsailla on oltava porsituskarsinassa kiinteäpohjainen ja kuiva makuualue, johon kaikki pikkuporsaat mahtuvat yhtä aikaa makuulle.

Lisäksi pikkuporsaille on tarvittaessa oltava asianmukainen lämmitin.

16 § 1 mom.

Porsivalle emakolle ja ensikolle on annettava viikkoa ennen odotettua porsimista riittävästi sopivaa materiaalia pesäntekoa varten.

19 § 2 mom.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan 8 §:ää, 9 §:n 2 momenttia sekä 11 §:n 1 momentin ja liitteen 2 kohdan vaatimusta karsinan lattian rakenteesta 1 päivästä tammikuuta 2028.

2.5. Vieroitettujen porsaiden, nuorten siitossikojen ja lihasikojen karsinoiden kuivittaminen

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

1 § 4 mom.

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaa makuulle.

4 § 1 mom.

Eläimen pitopaikka on pidettävä puhtaana.

VNa 629/2012, muutoksineen

3 § 1 mom., 4–5 mom.

Sikoja on pidettävä ryhmässä, jollei ryhmästä erottamiseen ole eläinlääketieteellistä tai eläinten vihamieliseen käyttäytymiseen liittyvää syytä. Syyn poistuttua sika on sijoitettava takaisin ryhmään.

—-

Ryhmästä eläinlääketieteellisten tai eläinten vihamielisen käyttäytymisen vuoksi erotettua sikaa on pidettävä yksittäiskarsinassa, jossa sen on voitava kääntyä helposti ympäri, jollei eläinlääketieteellisestä syystä muuta johdu.

Sikaa ei saa pitää kytkyeellä paikalleen kytkettynä.

4 § 3–4 mom.

Sikojen on pitopaikassaan voitava nähdä muita sikoja ja niillä on oltava mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen. Emakoita ja ensikoita voidaan kuitenkin viikkoa ennen porsimista ja porsimisen ajan pitää siten, ettei niillä ole näköyhteyttä muihin sikoihin.

Sikojen pitoon tarkoitetut eläinsuojat, karsinat, varusteet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja tarvittaessa desinfioitava. Eläinsuojassa on huolehdittava jyrsijöiden ja muiden haittaeläinten torjunnasta. Sialla on oltava pitopaikassa erillinen makuu-, ruokinta- ja ulostamisalue. Makuualueen on oltava puhdas, kuiva, lämpötilaltaan sioille sopiva ja tarvittaessa asianmukaisesti viemäröity.

[44] #_ftn3

5 § 1 mom., 3 mom.

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Lattian on oltava sopiva siinä pidettävien sikojen koko ja paino huomioon ottaen. Jos lattialla ei käytetä kuivikkeita, lattian pinnan on oltava luja, vakaa ja tasainen. Tarvittaessa sikojen makuualue on kuivitettava.

—-

Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan on oltava liitteen 2 kohdan mukainen.

Liite kohta 2

Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan esteettömän lattia-alan vähimmäisvaatimukset sikaa kohden

Sian paino (kg)	Lattiapinta-ala (m^2/eläin)
Alle 10	0,15
10-95	0,17 + (paino kg/130)
Yli 95, mutta enintään 107	0,90
Yli 107, mutta enintään 130	1,00
Yli 130	1,20

Kuva 10: ***Liite kohta 2.***

Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan lattia-alasta vähintään kaksi kolmasosaa on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, ritilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta.

19 § 2 mom.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan liitteen 2 kohdan vaatimusta vietoitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan lattiapinta-alasta 1 päivästä tammikuuta 2025.

2.6 Karjuporsaiden kivunlievitys ennen ja jälkeen kirurgisen kastraation (Kastraatiokivun poisto)

eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen

26 a § 1–2 mom.

Tuotantoeläinten omistajan tai pitäjän on pidettävä kirjaa tuotantoeläimille annetusta lääkinnällisestä hoidosta ja kuolleiden eläinten lukumääristä.

Kirjanpitoa elintarviketuotantoa varten pidettävien tuotantoeläinten lääkinnällisestä hoidosta on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan ja kirjanpitoa kuolleiden eläinten lukumääristä sekä kirjanpitoa muuta kuin elintarviketuotantoa varten pidettävien tuotantoeläinten lääkinnällisestä hoidosta vähintään kolmen vuoden ajan sen vuoden päättymisestä lukien, jolloin kirjanpitoon viimeksi kirjattiin eläintä koskeva merkintä. Kirjanpito on vaadittaessa esitettävä aluehallintovirastolle, kunnaneläinlääkärille, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalle viranhaltijalle, poliisille, tarkastuseläinlääkärille, rajaeläinlääkärille ja eläinsuojeluvalvojalle.

Laki eläinten lääkitsemisestä 387/2014

20 §

Eläimen omistajan tai haltijan on pidettävä kirjaa kaikista tuotantoeläimelle annetuista lääkkeistä.

Eläimen omistajan tai haltijan, jolle eläinlääkäri luovuttaa lääkkeitä 16 §:n mukaisesti, on kirjattava tiedot kaikista tuotantoeläimelle annetuista lääkkeistä terveydenhuollon seurantajärjestelmään, jos järjestelmässä on

sellainen mahdollisuus, tai muuhun vastaavaan sähköiseen järjestelmään, josta tiedot ovat siirrettävissä terveydenhuollon seurantajärjestelmään.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tavasta pitää kirjaa, kirjanpitoon ja terveydenhuollon seurantajärjestelmään tai muuhun sähköiseen järjestelmään kirjattavista tiedoista ja tietojen säilyttämisajasta.

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

23 § 1 mom. 5 kohta

Eläinsuojelulain 7 §:n 1 ja 2 momentin estämättä ovat seuraavat eläimille suoritettavat toimenpiteet sallittuja:—- 5) enintään seitsemän päivän ikäisen porsaan kastrointi avoimella leikkausmenetelmällä kudoksia repimättä siihen pätevän henkilön suorittamana, alle kuuden viikon ikäisen lampaan kastrointi Burdizzon-pihdeillä siihen pätevän henkilön suorittamana, poron kastrointi Burdizzon-pihdeillä siihen pätevän henkilön suorittamana sekä vuohen, hevosen, naudan, yli seitsemän päivän ikäisen porsaan ja yli kuuden viikon ikäisen lampaan kastrointi eläinlääkärin suorittamana käyttäen asianmukaista anestesiaa ja kivunlievitystä; (7.11.2002/910)

2.7. Sikojen virikkeet

VNa 629/2012, muutoksineen

13 § 3 mom.

Sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävä määrä sellaista materiaalia, joka ei vaaranna eläinten terveyttä ja jonka avulla siat voivat toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan kuten tonkimista ja tutkimista.

2.8. Sikojen sairas- ja hoitokarsinat

eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen

5 § 1 mom.

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

1 § 4 mom.

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtäaikaa makuulle.

11 §

Eläimen sairastuessa tai vahingoittuessa sille on viipymättä annettava tai hankittava asianmukaista hoitoa. Sairas tai vahingoittunut eläin on tarvittaessa sijoitettava asianmukaiseen tilaan erilleen muista eläimistä. Sairauden tai vamman laadun niin edellyttäessä eläin on lopetettava tai teurastettava.

VNa 629/2012, muutoksineen

3 § 1 mom., 4–5 mom.

Sikoja on pidettävä ryhmässä, jollei ryhmästä erottamiseen ole eläinlääketieteellistä tai eläinten vihamieliseen käyttäytymiseen liittyvää syytä. Syyn poistuttua sika on sijoitettava takaisin ryhmään.

—-

Ryhmästä eläinlääketieteellisten tai eläinten vihamielisen käyttäytymisen vuoksi erotettua sikaa on pidettävä yksittäiskarsinassa, jossa sen on voitava kääntyä helposti ympäri, jollei

eläinlääketieteellisestä syystä muuta johdu.

Sikaa ei saa pitää kytkyeellä paikalleen kytkettynä.

5 § 1 mom., 3 mom.

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Lattian on oltava sopiva siinä pidettävien sikojen koko ja paino huomioon ottaen. Jos lattialla ei käytetä kuivikkeita, lattian pinnan on oltava luja, vakaa ja tasainen. Tarvittaessa sikojen makuualue on kuivitettava.

—-

Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan on oltava liitteen 2 kohdan mukainen.

7 § 2 mom.

Sikojen pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Vesiastiat, kaukalot ja juottolaitteet on sijoitettava sikojen pitopaikkaan siten, että ne ovat kaikkien eläinten ulottuvilla eivätkä ole niille vaarallisia.

10 §

Ryhmäkarsinassa on oltava esteetöntä lattian kokonaispinta-alaa emakkoa kohden vähintään 2,25 neliömetriä ja ensikkoa kohden vähintään 1,64 neliömetriä. Tästä lattian kokonaispinta-alasta vähintään 1,3 neliömetriä emakkoa ja vähintään 0,95 neliömetriä ensikkoa kohden on oltava yhtenäistä kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, ritilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta (enintään 15 % ennen 1.7.2013 peruskorjatut tai käyttöönotetut sikalat)[4][45].

Esteettömään lattian kokonaispinta-alaan ei lasketa mukaan ruokinta- tai makuuhäkkien alla olevaa lattia-alaa (ei koske ennen 1.7.2013 peruskorjattuja tai käyttöönotettuja sikaloita)[5][46].

Jos eläimiä pidetään alle kuuden eläimen ryhmässä, eläinten käytettävissä olevan esteettömän lattian kokonaispinta-alan on oltava 10 prosenttia suurempi kuin eläinryhmän tarvitsema laskennallinen pinta-ala. Vähintään 40 eläimen ryhmässä pidettävien eläinten käytettävissä oleva esteetön lattian kokonaispinta-ala saa olla 10 prosenttia pienempi kuin 1 momentin mukaan laskettava pinta-ala.

Emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsinan seinämien pituuden on oltava yli 2,8 metriä. Jos ryhmäkarsinassa pidetään alle kuuden eläimen ryhmää, karsinan seinämien pituuden on kuitenkin oltava yli 2,4 metriä.

11 §

Karjun karsinassa on oltava esteetöntä lattia-alaa vähintään 6 neliömetriä, josta vähintään 4 neliömetriä on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, ritilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta (vain vähintään 6 m2 lattiapinta-alaa ennen 1.7.2013 peruskorjatuissa tai käyttöönotetuissa sikaloissa)[6][47]. Karjun on lisäksi voitava haistaa, kuulla ja nähdä muita sikoja.

Jos karjun karsinaa käytetään myös astutukseen, esteetöntä lattia-alaa on oltava vähintään 10 neliömetriä.

[45] #_ftn4
[46] #_ftn5
[47] #_ftn6

15 § 3 mom.

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

Liite kohta 2

Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan esteettömän lattia-alan vähimmäisvaatimukset sikaa kohden.

Sian paino (kg)	Lattiapinta-ala (m^2/eläin)
Alle 10	0,15
10-95	0,17 + (paino kg/130)
Yli 95, mutta enintään 107	0,90
Yli 107, mutta enintään 130	1,00
Yli 130	1,20

Kuva 11: Liite kohta 2.

Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan lattia-alasta vähintään kaksi kolmasosaa on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, ritilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta.

19 § 2 – 4 mom.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan liitteen 2 kohdan vaatimusta vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan lattiapinta-alasta 1. päivästä tammikuuta 2025.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan 8 §:ää, 9 §:n 2 momenttia sekä 11 §:n 1 momentin ja liitteen 2 kohdan vaatimusta karsinan lattian rakenteesta 1 päivästä tammikuuta 2028.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan 10 §:n 1 momentin viemäröintiä koskevaa 10 prosentin vaatimusta ja mainitun pykälän 2 momenttia emakoiden ja ensikoiden pitoon 1 päivästä tammikuuta 2028.

Lammas- ja vuohitilojen toimenpiteet

3.1. Lampaiden ja vuohien ruokinta

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

9 § 1 mom.

Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

VNa 587/2010

6 § 2 mom.

Lampaiden pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Jokaista alkavaa 30 lampaan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi vesiastia tai juomanippa. Vesiastiat, kaukalot ja juomanipat on sijoitettava lampaiden pitopaikkaan siten, että ne ovat kaikkien lampaiden ulottuvilla eivätkä ole niille vaarallisia. Jos käytetään automaattisia juotto- ja ruokintalaitteita, lampaat on totutettava niiden käyttämiseen.

12 §

Lampaille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.

Jos rehua ei ole lampaille jatkuvasti tarjolla, ryhmän kaikkien eläinten on voitava ruokinta-aikana syödä samanaikaisesti. Tällöin ruokintahäkin reunan pituuden lammasta kohden on oltava vähintään 35 senttimetriä suoraa ruokintahäkkiä käytettäessä ja vähintään

20 senttimetriä ympyränmuotoista ruokintahäkkiä käytettäessä. Suoraa ruokintahäkkiä käytettäessä ruokintahäkin reunan pituuden tiinettä uuhta kohden on kuitenkin oltava vähintään 45 senttimetriä. Jos rehua on jatkuvasti tarjolla, ruokintahäkin reunan pituuden lammasta kohden on oltava vähintään 17 senttimetriä.

Karitsan on saatava ternimaitoa tai sitä korvaavaa valmistetta mahdollisimman pian syntymän jälkeen. Viikon ikäisestä alkaen karitsan saatavilla on oltava ruohoa, heinää tai muuta kuitupitoista rehua sekä puhdasta vettä.

Lampaiden juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.

VNa 589/2010

6 § 3 mom.

Vuohien pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Jokaista alkavaa 15 vuohen ryhmää kohden on oltava vähintään yksi vesiastia tai juomanippa. Vesiastiat, kaukalot ja juomanipat on sijoitettava vuohien pitopaikkaan siten, että ne ovat kaikkien vuohien ulottuvilla eivätkä ole eläimille vaarallisia.

11§

Vuohille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.

Jos rehua ei ole vuohille jatkuvasti tarjolla, ryhmän kaikkien eläinten on voitava ruokinta-aikana syödä samanaikaisesti. Tällöin ruokintahäkin reunan pituuden kiliä kohden on oltava vähintään 20 senttimetriä, nuorvuohta kohden vähintään 33 senttimetriä, täysikasvuista vuohta kohden vähintään 40 senttimetriä ja tiinettä kuttua kohden vähintään 45 senttimetriä.

Kilin on saatava ternimaitoa tai sitä korvaavaa valmistetta mahdollisimman pian syntymän jälkeen. Viikon ikäisestä alkaen kilin saatavilla on oltava ruohoa, heinää tai muuta kuitupitoista rehua sekä puhdasta vettä. Kilin maitoruokintaa on jatkettava vähintään kahdeksan ensimmäisen elinviikon ajan.

Vuohien juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.

Lypsettävien kuttujen saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä.

3.2. Lampaiden ja vuohien pito-olosuhteiden parantaminen

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

1 § 4 mom.

Eläimen tulee voida pitopaikassaan nousta makuulta luonnollisella tavalla. Samassa pitopaikassa pidettävien eläinten tulee voida pitopaikassaan asettua yhtä aikaa makuulle.

4 § 1 mom.

Eläimen pitopaikka on pidettävä puhtaana.

VNa 587/2010

4 §

Ryhmässä pidettävien lampaiden pitopaikan lattian pinta-alan on oltava liitteen mukainen.

Jos lammasta pidetään yksittäiskarsinassa, karsinan on oltava kooltaan vähintään 1,4 neliömetriä ja muodoltaan sellainen, että lammas pääsee siinä esteettä kääntymään ympäri.

Sellaisessa pitopaikassa, jossa on täytepohjalattia, uuhella karitsoineen on oltava vähintään kaksi neliömetriä lattiaa. Yksinomaan karitsoille tarkoitetun ruokintapaikan pinta-alan karitsaa kohden on oltava vähintään 0,2 neliömetriä.

Liite

Pitopaikan lattian vähimmäispinta-ala ruokintahäkin pinta-alaa lukuun ottamatta lammasta kohden pidettäessä lampaita ryhmässä

	Lampaiden keski-määräinen paino/eläin (kg)	Täytepohjalattia (m^2/eläin)	Ritilälattia (m^2/eläin)	Rakolattia (m^2/eläin)
Karitsa	Alle 15	0,25	0,25	-
Karitsa	30	0,50	0,50	-
Karitsa	Yli 30	0,75	0,75	-
Lammas	55	1,0	0,8	0,8
Lammas	75	1,4	1,0	1,0
Tiine uuhi	55	1,3	1,1	1,1
Tiine uuhi	75	1,7	1,3	1,3

Kuva 12: ***Liite.***

5 §

Eläinten pitopaikan lattian pohjan on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Lampailla on oltava käytettävissään niille sopiva kuivitettu alue, johon kaikki eläimet pääsevät yhtä aikaa makuulle.

Rakolattian, ritilälattian tai reijitetyn lattian on oltava sellainen, että lampaiden sorkat eivät tartu kiinni tai muutoin vahingoitu. Rakolattian palkkien leveyden on oltava vähintään 80 millimetriä ja raon leveyden enintään 25 millimetriä.

Karitsointikarsinassa ja karitsojen pitopaikassa ei saa olla rakolattiaa. Karitsointikarsinan ja kiinteäpohjaisen karitsojen pitopaikan lattian on oltava hyvin kuivitettu.

Vna 589/2010

4 §

Ryhmässä pidettävien vuohien pitopaikan lattian pinta-alan on oltava liitteen mukainen. Jos täysikasvuista vuohta pidetään yksittäiskarsinassa, karsinan on oltava kooltaan vähintään 1,4 neliömetriä ja muodoltaan sellainen, että vuohi pääsee siinä esteettä kääntymään ympäri.

Sellaisessa pitopaikassa, jossa on täytepohjalattia, kutulle kileineen on oltava vähintään kaksi neliömetriä lattiaa.

5 §

Eläinsuojan lattian tai karsinan pohjan on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Vuohilla on oltava käytettävissään niille sopiva kuivitettu alue, johon kaikki eläimet pääsevät yhtä aikaa makuulle.

Rakolattian, ritilälattian tai rei'itetyn lattian on oltava sellainen, että vuohien sorkat tai utareet eivät tartu kiinni tai muutoin vahingoitu. Rakolattian palkkien leveyden on oltava vähintään 80 millimetriä ja raon leveyden enintään 25 millimetriä.

Poikimiskarsinassa ja kilien pitopaikassa ei saa olla rakolattiaa. Poikimiskarsinan ja kiinteäpohjaisen kilien pitopaikan lattian on oltava hyvin kuivitettu.

3.3. Lampaiden ja vuohien hoito

eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen

5 § 1 mom.

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

11 §

Eläimen sairastuessa tai vahingoittuessa sille on viipymättä annettava tai hankittava asianmukaista hoitoa. Sairas tai vahingoittunut eläin on tarvittaessa sijoitettava asianmukaiseen tilaan erilleen muista eläimistä. Sairauden tai vamman laadun niin edellyttäessä eläin on lopetettava tai teurastettava.

VNa 587/2010

3 § 3 mom.

Sairasta tai vahingoittunutta lammasta varten on oltava erillinen asianmukainen karsina tai muu tila, jossa eläintä voidaan hoitaa ja josta on, jos mahdollista, näköyhteys muihin lampaisiin.

4 §

Ryhmässä pidettävien lampaiden pitopaikan lattian pinta-alan on oltava liitteen mukainen.

Jos lammasta pidetään yksittäiskarsinassa, karsinan on oltava kooltaan vähintään 1,4 neliömetriä ja muodoltaan sellainen, että lammas pääsee siinä esteettä kääntymään ympäri.

Sellaisessa pitopaikassa, jossa on täytepohjalattia, uuhella karitsoineen on oltava vähintään kaksi neliömetriä lattiaa. Yksinomaan karitsoille tarkoitetun ruokintapaikan pinta-alan karitsaa kohden on oltava vähintään 0,2 neliömetriä.

Liite

Pitopaikan lattian vähimmäispinta-ala ruokintahäkin pinta-alaa lukuun ottamatta lammasta kohden pidettäessä lampaitqa ryhmässä.

	Lampaiden keski-määräinen paino/eläin (kg)	Täytepohjalattia (m^2/eläin)	Ritilälattia (m^2/eläin)	Rakolattia (m^2/eläin)
Karitsa	Alle 15	0,25	0,25	-
Karitsa	30	0,50	0,50	-
Karitsa	Yli 30	0,75	0,75	-
Lammas	55	1,0	0,8	0,8
Lammas	75	1,4	1,0	1,0
Tiine uuhi	55	1,3	1,1	1,1
Tiine uuhi	75	1,7	1,3	1,3

Kuva 13: ***Liite.***

5 §

Eläinten pitopaikan lattian pohjan on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Lampailla on oltava käytettävissään niille sopiva kuivitettu alue, johon kaikki eläimet pääsevät yhtä aikaa makuulle.

Rakolattian, ritilälattian tai reijitetyn lattian on oltava sellainen, että lampaiden sorkat eivät tartu kiinni tai muutoin vahingoitu. Rakolattian palkkien leveyden on oltava vähintään 80 millimetriä ja raon leveyden enintään 25 millimetriä. Karitsointikarsinassa ja karitsojen pitopaikassa ei saa olla rakolattiaa. Karitsointikarsinan ja kiinteäpohjaisen karitsojen pitopaikan lattian on oltava hyvin kuivitettu.

6 § 2 mom.

Lampaiden pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Jokaista alkavaa 30 lampaan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi vesiastia tai juomanippa. Vesiastiat, kaukalot ja juomanipat on sijoitettava lampaiden pitopaikkaan siten, että ne ovat kaikkien lampaiden ulottuvilla eivätkä ole niille vaarallisia. Jos käytetään automaattisia juotto- ja ruokintalaitteita, lampaat on totutettava niiden käyttämiseen.

12 § 3 mom.

Karitsan on saatava ternimaitoa tai sitä korvaavaa valmistetta mahdollisimman pian syn-

tymän jälkeen. Viikon ikäisestä alkaen karitsan saatavilla on oltava ruohoa, heinää tai muuta kuitupitoista rehua sekä puhdasta vettä.

15 § 1 mom.

Lammas on kerittävä vähintään kerran vuodessa.

VNa 589/2010

3 § 3 mom.

Sairasta tai vahingoittunutta vuohta varten on oltava erillinen asianmukainen karsina tai muu tila, jossa eläintä voidaan hoitaa ja josta on, jos mahdollista, näköyhteys muihin vuohiin.

4 §

Ryhmässä pidettävien vuohien pitopaikan lattian pinta-alan on oltava liitteen mukainen. Jos täysikasvuista vuohta pidetään yksittäiskarsinassa, karsinan on oltava kooltaan vähintään 1,4 neliömetriä ja muodoltaan sellainen, että vuohi pääsee siinä esteettä kääntymään ympäri.

Sellaisessa pitopaikassa, jossa on täytepohjalattia, kutulle kileineen on oltava vähintään kaksi neliömetriä lattiaa.

5 § 1 mom., 3 mom.

Eläinsuojan lattian tai karsinan pohjan on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Vuohilla on oltava käytettävissään niille sopiva kuivitettu alue, johon kaikki eläimet pääsevät yhtä aikaa makuulle.

Poikimiskarsinassa ja kilien pitopaikassa ei saa olla rakolattiaa. Poikimiskarsinan ja kiinteäpohjaisen kilien pitopaikan lattian on oltava hyvin kuivitettu.

11 § 4–5 mom.

Vuohien juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.

Lypsettävien kuttujen saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä.

3.4. Lampaiden ja vuohien laidunnus ja jaloittelu

ei erillisiä vaatimuksia.

Siipikarjatiloja koskevat toimenpiteet

4.1. Siipikarjan ruokinta ja hoito

eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen

5 § 1 mom.

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

9 § 1 mom.

Hoidossa olevalle eläimelle on annettava sille sopivaa hyvälaatuista ruokaa ja juomaa. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa ravintoa riittävästi.

VNa 673/2010

5 § 3 mom.

Kanojen pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Vesiastiat, -kourut, -nipat ja muut juottolaitteet on sijoitettava siten, että ne ovat kaikkien kanojen ulottuvilla.

11 § 2 mom.

Ruokintakourun reunan pituuden on täysikasvuista kanaa kohden oltava vähintään 12 senttimetriä. Häkissä on oltava asianmukainen, kanaryhmälle sopiva juottolaite. Jos kanojen juottoon käytetään vesinippoja tai -kuppeja, kunkin kanan ulottuvilla on oltava vähintään kaksi nippaa tai kuppia.

12 § 2–3 mom.

Ruokinta- ja juottopaikoilla on oltava riittävästi tilaa siten, että juomasta tai rehusta ei synny tarpeetonta kilpailua. Jos kanojen ruokintaan käytetään ruokintakouruja, niiden reunan pituuden on kanaa kohden oltava vähintään 10 senttimetriä. Jos kanojen ruokintaan käytetään pyöröruokkijoita, niiden reunan pituuden on oltava kanaa kohden vähintään 4 senttimetriä.

Jos kanojen juottoon käytetään yhtäjaksoisia vesikouruja, niiden reunan pituuden on oltava kanaa kohden vähintään 2,5 senttimetriä. Jos kanojen juottoon käytetään pyöröjuottolaitteita, niiden reunan pituuden on oltava kanaa kohden vähintään senttimetri. Jos kanojen juottoon käytetään vesinippoja tai -kuppeja, kutakin alkavaa 10 kanan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi nippa tai kuppi siten, että kunkin kanan ulottuvilla on vähintään kaksi nippaa tai kuppia.

VNa 375/2011

6 § 3 mom.

Broilereiden kasvatusosastossa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja, jotka ovat kaikkien broilereiden ulottuvilla. Juottolaitteiden on oltava sellaisia, että veden läikkyminen on mahdollisimman vähäistä.

10 §

Broilereille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua. Broilereiden ruokinnassa ja ravinnon koostumuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota nivel- ja luustovaurioiden ehkäisemiseen.

Broilereiden saatavilla on oltava riittävästi rehua joko jatkuvasti tai annosruokintana. Juomavettä on oltava saatavilla jatkuvasti. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

Rehun saa ottaa pois broilereiden ulottuvilta aikaisintaan 12 tuntia ennen parven arvioitua teurastusaikaa.

Broilereiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina.

Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

VNa 677/2010

6 § 2–3 mom.

Ruokintakouruja, -astioita tai muita ruokintalaitteita on oltava riittävä määrä, ja ne on sijoitettava siten, että kaikki pitopaikan kalkkunat saavat riittävästi rehua.

Kalkkunoiden pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Vesiastiat, -kourut ja muut juottolaitteet on sijoitettava siten, että ne ovat kaikkien pitopaikan kalkkunoiden ulottuvilla.

10 §

Kalkkunoiden saatavilla on oltava riittävästi ravintoainekoostumukseltaan niille sopivaa rehua sekä jatkuvasti juomavettä.

Ruokinta- ja juottolaitteiden korkeutta on säädettävä kalkkunoiden kasvun mukaan siten, että kaikki kalkkunat voivat vaikeuksitta syödä ja juoda. Juomaveden ja tarvittaessa myös rehun kulutusta on pystyttävä seuraamaan. Ruokinta- ja juottopaikoilla on oltava

riittävästi tilaa siten, että juomasta tai rehusta ei synny tarpeetonta kilpailua.

Kalkkunoiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

4.2. Broilerien ja kalkkunoiden pito-olosuhteiden parantaminen

eläinsuojelulaki 247/1996, muutoksineen

41 a § 2 mom.

Broilereiden pito-olosuhteiden tai muiden vastaavien tekijöiden vaikutus broilereiden hyvinvointiin arvioidaan parven kuolleisuuden ja parvelle lihantarkastuksen yhteydessä tehdyn jalkapohjatulehdusarvioinnin perusteella (broilereiden hyvinvointia kuvaavat tekijät).

VNa 375/2011

15 § 2 mom.

Jalkapohjatulehdusarviointi tehdään arvioimalla parvesta vähintään sadan linnun yksi jalkapohja. Jalkapohjasta pisteytetään ihotulehduksen vakavuusaste vaurion syvyyden perusteella. Pisteet jaetaan kolmeen luokkaan 0, 1 ja 2. Luokka 0 vastaa tervettä jalkapohjaa, luokka 1 lieviä pinnallisia tulehdusmuutoksia ja luokka 2 syvää tulehdusmuutosta. Parven jalkapohjatulehdusarvioinnin tulos saadaan liitteen kohdan 4 mukaisesta laskentakaavasta.

Liite

4) Jalkapohja-arvioinnin tulos J

$J=100 \times (n1\times 0{,}5+n2\times 2)/ntot$ jossa

n1 on luokan 1 jalkojen lukumäärä

n2 on luokan 2 jalkojen lukumäärä

ntot on arvioitujen jalkojen kokonaismäärä

16 §

Eläinsuojelulain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettu tarkastuseläinlääkärin ilmoitus on tehtävä, jos parven jalkapohjatulehdusarvioinnin tulos ylittää 80 pistettä tai jos parven kumulatiivinen päiväkohtainen kuolleisuusaste on yli prosenttiluvun, joka saadaan liitteen kohdan 5 mukaisesta laskentakaavasta.

19 § 1 mom., 3 mom.

Broilereiden hyvinvointia arvioitaessa on otettava huomioon broilereiden omistajasta tai pitäjästä riippumattomat tai poikkeukselliset syyt, joiden vuoksi broilereiden kuolleisuus tai jalkapohjatulehdukset lisääntyivät kasvatuskauden aikana.

—-

Jalkapohjatulehduksiin vaikuttava, omistajasta tai pitäjästä riippumaton tai poikkeuksellinen syy voi olla esimerkiksi ennalta arvaamatta syntynyt juomalaitteiden toimintahäiriö.

4.3. Munintakanalan ilmanlaadun parantaminen

eläinsuojeluasetus 396/1996, muutoksineen

2 § 1 mom.

Eläimen pitopaikassa on huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta siten, etteivät haitalliset kaasut, pöly, veto tai liiallinen kosteus vaaranna eläimen terveyttä tai hyvinvointia. Pitopaikassa ei saa esiintyä jatkuvaa eläintä häiritsevää tai sille haittaa aiheuttavaa melua.

4 § 1 mom.

Eläimen pitopaikka on pidettävä puhtaana.

VNa 673/2010

4 § 1 mom.

Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman kosteus, ilman virtausnopeus, pölyn määrä tai haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Lämpötilan on oltava eläinsuojassa pidettäville kanoille sopiva.

4.4. Siipikarjan virikkeet

VNa 673/2010

11 § 3 mom. (varustellut häkit)

Kanojen käytettävissä on oltava pesä, pehkua nokkimista ja kuopimista varten sekä asianmukaisia orsia, joiden pituuden on oltava vähintään 15 senttimetriä kanaa kohden. Orsien on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja sellaiset, että kanat voivat käyttää niitä vaikeuksitta.

12 § 4–6 mom. (avokanalat)

Jos kanojen juottoon käytetään yhtäjaksoisia vesikouruja, niiden reunan pituuden on oltava kanaa kohden vähintään 2,5 senttimetriä. Jos kanojen juottoon käytetään pyöröjuottolaitteita, niiden reunan pituuden on oltava kanaa kohden vähintään senttimetri. Jos kanojen juottoon käytetään vesinippoja tai -kuppeja, kutakin alkavaa 10 kanan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi nippa tai kuppi siten, että kunkin kanan ulottuvilla on vähintään kaksi nippaa tai kuppia

Kanojen käytettävissä on oltava pehkua nokkimista ja kuopimista varten.

Kanoilla on oltava asianmukaiset tilat munintaa varten. Jokaista alkavaa seitsemän kanan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi pesätila. Jos kanalassa käytetään yhteispesiä, pesätilaa on oltava jokaista alkavaa 120 kanan ryhmää kohden vähintään neliömetri.

13 § 1-2 mom. (väh. 350 kanan avokanalat)

Jos kanalassa on vähintään 350 munivaa kanaa, kanaa kohden on oltava vähintään 250 neliösenttimetriä pehkulla varustettua aluetta, ja vähintään yhden kolmasosan lattian pinta-alasta on oltava varustettu pehkulla.

Orsia ei saa sijoittaa pehkujen yläpuolelle, ja orsien välisen vaakasuoran etäisyyden toisistaan on oltava vähintään 30 senttimetriä sekä etäisyyden seinästä vähintään 20 senttimetriä.

VNa 375/2011

4 § 6 mom.

Kaikkien broilereiden on päästävä jatkuvasti pehkulle, joka on pinnalta sopivan kuivaa ja kuohkeaa.

VNa 677/2010

4 § 1–2 mom.

Pitopaikassa on oltava kalkkunoille sopiva sisustus ja varustus sekä sellaista materiaalia, jonka avulla kalkkunat voivat toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan, kuten esimerkiksi kylpemistä hiekassa tai pehkussa, sukimista tai muuta kehon hoitamista.

Kalkkunaa saadaan pitää vain lattiakasvatusjärjestelmässä. Kalkkunoiden pitopaikan lattian on oltava niille sopivasta materiaalista sekä sellainen, että se ei vahingoita kalkkunoita eikä vaaranna niiden terveyttä tai hyvinvointia. Pitopaikan lattian on oltava kiinteäpohjainen lukuun ottamatta juomalaitteiden välittömässä läheisyydessä olevaa lattiaa, joka voi olla roiskeveden poistamiseksi viemäröityä, sekä kalkkunaemojen pesien edessä niiden puhtaanapitämiseksi olevaa ritilää. Pitopaikan lattialla on oltava riittävästi asi-

anmukaista pehkua, joka on pidettävä sopivan kuivana.

4.5. Tasot, rampit ja orret

VNa 673/2010

11 § 3 mom. (varustellut häkit)

Kanojen käytettävissä on oltava pesä, pehkua nokkimista ja kuopimista varten sekä asianmukaisia orsia, joiden pituuden on oltava vähintään 15 senttimetriä kanaa kohden. Orsien on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja sellaiset, että kanat voivat käyttää niitä vaikeuksitta.

12 § 4–6 mom. (avokanalat)

Jos kanojen juottoon käytetään yhtäjaksoisia vesikouruja, niiden reunan pituuden on oltava kanaa kohden vähintään 2,5 senttimetriä. Jos kanojen juottoon käytetään pyöröjuottolaitteita, niiden reunan pituuden on oltava kanaa kohden vähintään senttimetri. Jos kanojen juottoon käytetään vesinippoja tai -kuppeja, kutakin alkavaa 10 kanan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi nippa tai kuppi siten, että kunkin kanan ulottuvilla on vähintään kaksi nippaa tai kuppia

Kanojen käytettävissä on oltava pehkua nokkimista ja kuopimista varten.

Kanoilla on oltava asianmukaiset tilat munintaa varten. Jokaista alkavaa seitsemän kanan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi pesätila. Jos kanalassa käytetään yhteispesiä, pesätilaa on oltava jokaista alkavaa 120 kanan ryhmää kohden vähintään neliömetri.

13 § 1-2 mom. (väh. 350 kanan avokanalat)

Jos kanalassa on vähintään 350 munivaa kanaa, kanaa kohden on oltava vähintään 250 neliösenttimetriä pehkulla varustettua aluetta, ja vähintään yhden kolmasosan lattian pinta-alasta on oltava varustettu pehkulla.

Orsia ei saa sijoittaa pehkujen yläpuolelle, ja orsien välisen vaakasuoran etäisyyden toisistaan on oltava vähintään 30 senttimetriä sekä etäisyyden seinästä vähintään 20 senttimetriä.

VNa 375/2011

4 § 6 mom.

Kaikkien broilereiden on päästävä jatkuvasti pehkulle, joka on pinnalta sopivan kuivaa ja kuohkeaa.

10 § 4-5 mom.

Broilereiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina.

Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.

VNa 677/2010

4 § 1 mom.

Pitopaikassa on oltava kalkkunoille sopiva sisustus ja varustus sekä sellaista materiaalia, jonka avulla kalkkunat voivat toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan, kuten esimerkiksi kylpemistä hiekassa tai pehkussa, sukimista tai muuta kehon hoitamista.

10 § 3 mom.

Kalkkunoiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.

[1][48] VNa 629/2012 19 §, MMMa

[48] #_ftnref1
[49] #_ftnref2

14/EEO/2002 Liite 1.7

[2][49] VNa 629/2012 19 §

[3][50] VNa 629/2012 19 §

[4][51] VNa 629/2012 19 §, MMMa 14/EEO/2002 Liite 1 kohta 1.7

[5][52] VNa 629/2012 19 §, MMMa 14/EEO/2002 Liite 1 kohta 1.7

[6][53] VNa 629/2012 19 §, MMMa 14/EEO/2002 Liite 1 kohta 1.8

[7][54] VNa 629/2012 19 §

[50]#_ftnref3
[51]#_ftnref4
[52]#_ftnref5
[53]#_ftnref6
[54]#_ftnref7

Liite 3. Eläinten hyvinvointikorvausta koskevat säädökset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1305/2013 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013 yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta

Neuvoston asetus (EY) N:o 21/2004 lammas- ja vuohieläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 ja direktiivien 92/102/ETY ja 64/432/ETY muuttamisesta

Komission delegoitu asetus (EU) N:o 640/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 809/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta

Laki eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista (1360/2014)

Laki maatalouden tukien toimeenpanosta (192/2013 muutoksineen)

Laki eläintunnistusjärjestelmästä (238/2010)

Eläinsuojelulaki (247/1996 muutoksineen)

Eläintautilaki (441/2013)

Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014)

Valtioneuvoston asetus täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista (4/2015 muutoksineen)

Valtioneuvoston asetus maatalouden tukien tukialueista ja niiden saaristoksi luettavista osa-alueista (5/2015 muutoksineen)

Valtioneuvoston asetus täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta (7/2015)

Valtioneuvoston asetus eläinyksiköistä eräissä maatalouden tuissa (45/2015 muutoksineen)

Valtioneuvoston asetus eläinten hyvinvointikorvausta koskevan sitoumuksen antamisesta vuonna 2019 (XXXX/2019)

Valtioneuvoston asetus eläinten hyvinvointikorvauksesta (121/2015 muutoksineen)

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin rahoittamien eläintukien valvonnasta (502/2015)

Valtioneuvoston asetus maataloustukihakemuksen siirtämisessä vuonna 2019 noudatettavasta menettelystä (XXX/2019)

Valtioneuvoston asetus eräiden lääkeaineiden käytön kieltämisestä eläimille (1054/2014 muutoksineen)

Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta (592/2010)

Valtioneuvoston asetus lampaiden suojelusta (587/2010)

Valtioneuvoston asetus vuohien suojelusta (589/2010)

Valtioneuvoston asetus sikojen suojelusta (629/2012 muutoksineen)

Valtioneuvoston asetus kanojen suojelusta (673/2010 muutoksineen)

Valtioneuvoston asetus broilereiden suojelusta (375/2011)

Valtioneuvoston asetus kalkkunoiden suojelusta (677/2010)

Eläinsuojeluasetus (396/1996 muutoksineen)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus eläinten hyvinvointikorvauksesta (117/2015 muutoksineen)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus nautaeläinten tunnistamisesta (326/2015)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus lammas- ja vuohieläinten merkitsemisestä ja rekisteröinnistä (469/2005 muutoksineen)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus siipikarjan ja eräiden muiden lintujen tunnistamisesta (867/2010)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten lintujen ja siipikarjan välillä (386/2006 muutoksineen)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus sikaeläinten tunnistamisesta (720/2012)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä (401/2017)

Maaseutuviraston määräys eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumuksen ja korvauksen hakemisesta sitoumusvuonna 2019 (XX/2019)